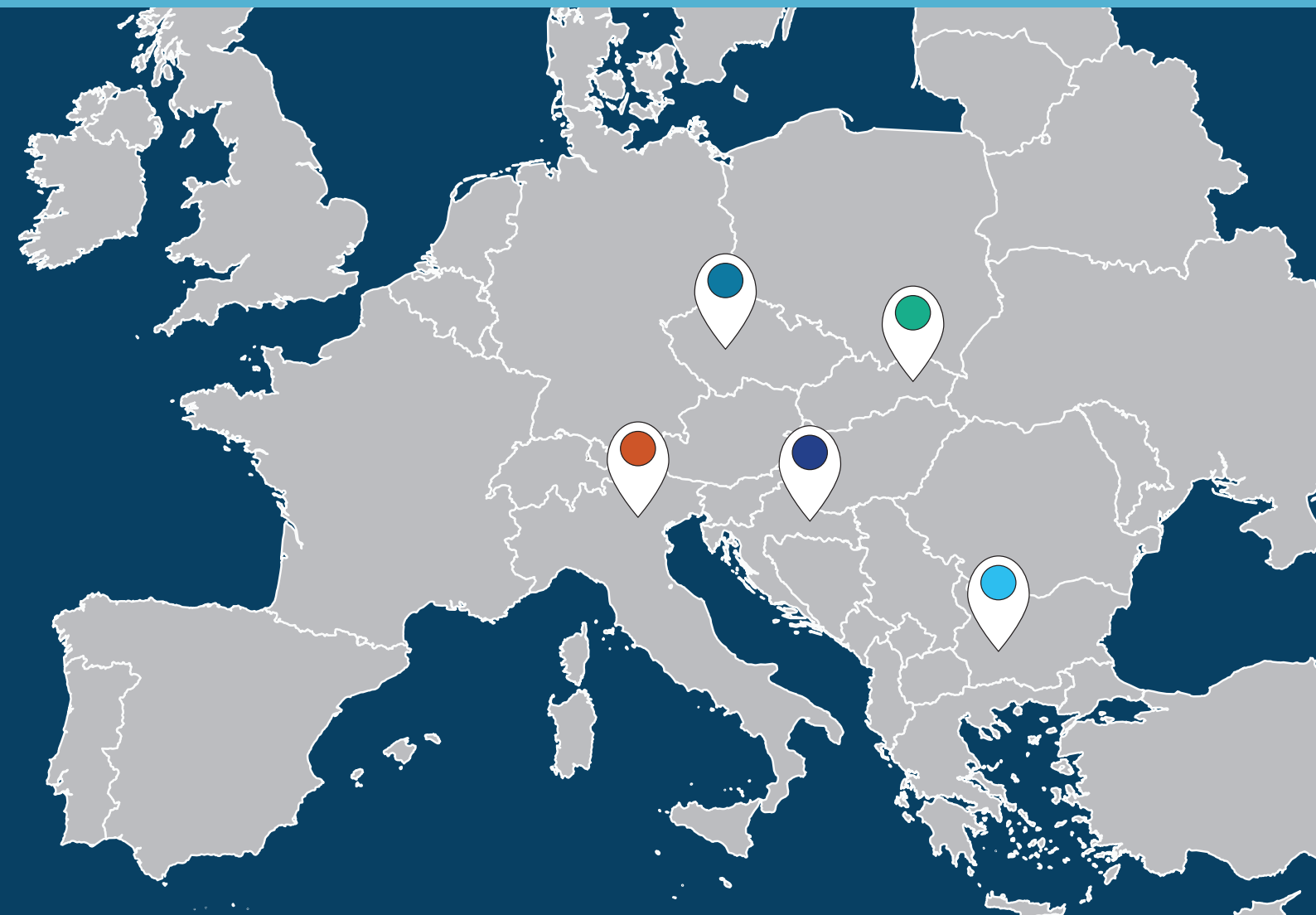

Integrace cizinců z třetích zemí skrze
partnerství na úrovni měst - **INTEGRA**

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ MĚST V OBLASTI INTEGRACE

Sofie (Bulharsko), Osijek (Chorvatsko), Praha (Česká
republika), Rubano (Itálie), Košice (Slovensko)

Tento projekt byl financován
Evropským fondem
pro azyl, migraci a integraci

sofia
development
association

 RiskMonitor

Integrace cizinců z třetích zemí skrze
partnerství na úrovni měst - INTEGRA

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ MĚST V OBLASTI INTEGRACE

Sofie (Bulharsko), Osijek (Chorvatsko), Praha (Česká republika),
Rubano (Itálie), Košice (Slovensko)

Listopad 2018

Stefan Popov
Pavlina Filipova
Snezhina Gabova

Souhrnné hodnocení měst v oblasti integrace

ISBN 978-619-91126-8-7

Copyright: ©2018 RiskMonitor, ©Sofia Development Association

© Dr. Stefan Popov

© Pavlina Filipova

© Dr. Snezhina Gabova

Design and preprint: Aleksander Rangelov

Tento dokument byl financován z Azylového, migračního a integračního EU.

Evropská komise žádným způsobem nezodpovídá za obsah tohoto dokumentu a využití informací v něm obsažených. Tento dokument obsahuje čistě pohledy autorů, kteří za něj nesou plnou odpovědnost.

OBSAH

SHRNUTÍ	5
ÚVOD	10
ČÁST I. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	11
I.1 Kontext měst a migrační výzvy	11
I.2 Institucionální a politická struktura integrace cizinců z třetích zemí	16
I.3 Fokusní skupiny (focus groups)	19
I.4 <i>PhotoVoice</i>	24
I.5 Evaluační procházky městem s dotazníky	34
ČÁST II. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	37
ČÁST III. PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE	41

SHRNUTÍ

Evropa v posledních letech zažívá silnou vlnu migrace. Rostoucí počet uprchlíků a dalších migrantů se v řadě velkých evropských měst stává problémem, nové obyvatelstvo se totiž usazuje právě na jejich území. Pro města, přes něž tito lidé putují, až po cílové destinace v rámci EU, se tedy stala s migrací spojená sociální, humanitární a finanční problematika klíčovým tématem. V Evropě zároveň sílí politický odpor vůči „imigračnímu multikulturalismu“. Kritika se ozývá ze všech stran; od ideologicky podmíněného vymezování se vůči migraci (rostoucí počet xenofobních a populistických hnutí a politických stran, krize sociálního státu, otázka bezpečnosti) až po zavádění mnohdy kontroverzních opatření omezujících dostupnost sociálních služeb či výhod pro imigranty.

Tento vývoj vyžaduje novou systémovou a strukturální odpověď jak na úrovni veřejné správy, tak v oblasti soukromého sektoru a občanské společnosti. Města musí investovat energii i finance, aby umožnila migrantům a hostitelským společnostem využít svých jedinečných schopností, kvalit a dovedností k zajištění sociální soudržnosti a spokojeného života pro všechny. Migrační politika je ovšem stále do velké míry problematikou řešenou na národní úrovni, což v mnoha případech brání iniciativám místní samosprávy řešit sociální a ekonomické otázky spojené s imigrací. Místní orgány mají přitom na rozdíl od „standardizované“ národní politiky možnost přizpůsobit integrační politiku a praxi potřebám místních komunit. Orgány místní samosprávy zajišťují množství služeb, které se integrace migrantů přímo dotýkají, a mají tedy více možností podpořit sociální soudržnost. Bez náležité integrační strategie však města cizince z třetích zemí (CTZ) odkážou ke strádání a sociálnímu vyloučení, vystaví je možnému zneužívání ze strany zaměstnavatelů i jiných subjektů, čímž jim zabrání stát se přínosem pro společnost, do níž se chtějí začlenit.

Project INTEGRA tak reaguje na nezbytnou potřebu integrace CTZ v partnerských městech a zaměřuje se především na pomoc orgánům místní samosprávy s přizpůsobením politiky a služeb novým požadavkům. Projekt zároveň usiluje o zajištění aktivnější a efektivnější komunikace s místními obyvateli, která by vedla k odstranění předsudků vůči CTZ i migraci/integraci jako takové. Na základě hodnocení jednotlivých měst v oblasti integrace CTZ se tento projekt snaží shromáždit informace a poskytnout podklady pro spolupráci mezi představiteli města a městskými úřady, občanským sektorem a lokálními organizacemi pro práci s migranty, aby města byla schopna zvládat krátkodobé i dlouhodobé výzvy související s integrací (bezpečí ve městě, sociální a kulturní participace, atd.). V neposlední řadě se projekt zaměřuje na podporu strategického plánování měst a efektivní využití finančních prostředků ke zlepšení zapojení CTZ do všech sfér veřejného života v rámci partnerských zemí.

Tato zpráva předkládá hlavní závěry hodnocení současného stavu integrace CTZ, která proběhla v těchto městech: Sofie (Bulharsko), Osijek (Chorvatsko), Praha (Česká republika), Košice (Slovensko) a Rubano (Itálie). Hodnocení integrace v partnerských městech proběhlo v období od května do srpna 2018. Zpráva obsahuje výsledky sekundárního výzkumu (desk

research), fokusních skupin (focus groups), evaluačních procházek s dotazníky a PhotoVoice, jež hodnotí integrační snahy měst v těchto čtyřech hlavních oblastech:

- Vize a služby města;
- Sociální inkluze a občanská angažovanost CTZ a dalších migrantů;
- Prostředí města a pocit bezpečí;
- Postoj majority vůči CTZ a dalším migrantům.

Projektu INTEGRA se účastní země, jež je vlnou migrace do Evropy přímo zasažena (Itálie), země ležící na hranici EU (Bulharsko) i země centrální Evropy (Česká republika a Slovensko), které jsou nejen zeměmi cílovými, ale i důležitými tranzitními zeměmi. Z hodnocení měst vyplývá, že investice do integrace CTZ by měly být prioritou nejen v hlavních a větších městech, ale i v menších městech a na venkově, i když tam většina uprchlíků ani dalších migrantů primárně nesměruje. V oblastech, kde mají s touto problematikou méně zkušeností, je potřeba vytvořit strategii integrace, tak aby bylo možné rychle reagovat na aktuální situaci a zároveň bojovat proti rostoucím xenofobním tendencím a vyvracet obavy a předsudky hostitelské společnosti. Přestože je integrační politika partnerských měst ovlivněna různým politickým, ekonomickým a kulturním kontextem, z této zprávy jednotně vyplývá, že samosprávy řady evropských měst stojí před stejnými klíčovými otázkami, jak vytvořit udržitelné, komplexní integrační strategie, které by městům umožnily se nové realitě migrace do Evropy adekvátně přizpůsobit a začlenit migranty do svého prostředí.

Partneři projektu INTEGRA:

Hlavní závěry se týkají následujících klíčových aspektů:

Trendy v imigraci. Země i jednotlivá města by měla být připravena na to, že počet imigrantů poroste (ať už v bezprostřední či vzdálenější budoucnosti).

S postupným rozvojem **Bulharska** v rámci EU se mění původně emigrační tendence v této zemi na imigrační, což odpovídá celkové migrační dynamice v Evropě od roku 2015. V zemi prokazatelně vzrostl zájem příslušníků jiných národností o studium a práci. Vlna zájmu se týká především bulharské metropole, **Sofie**. Sofie proto stále více vnímá potřebu strategického přístupu k integraci. Město se historicky řadí mezi bohaté a multikulturní metropole, kde soužití jednotlivých etnických, kulturních a náboženských skupin doposud fungovalo bez větších problémů. **Chorvatsko** je především zemí emigrační a tranzitní. Počet cizinců (uprchlíků i dalších migrantů) je v Chorvatsku relativně nízký, vývoj integrační politiky je tedy logicky v plenkách. Integrační politika je v současnosti regulována především na úrovni státu. **Osijek** byl od počátků multikulturním městem díky své poloze na křižovatce cest mezi Srbskem, Maďarskem a Bosnou. Přestože zde spolužije 22 menšin, objevuje se zde tendence odmítat multikulturalismus, což vede k diskuzi o pozitivním či negativním postoji obyvatel vůči migrantům a uprchlíkům. **Praha** je významným středoevropským velkoměstem a zároveň kulturním, politickým a ekonomickým centrem **České republiky**. V současné době žije v Praze 1,3 milionu obyvatel, z nichž 200 000 jsou cizinci, kteří se do města přistěhovali za prací, studiem či rodinou. Cizinci tvoří 15% celkové populace velkoměsta. Prahu lze tudíž považovat za jednu z kosmopolitních západních metropolí, a tedy i možný středně- či dlouhodobý cíl mnoha CTZ. Ve **slovenských Košicích** byly menšiny historicky nedílnou součástí společnosti. V současnosti nicméně představují CTZ a další migranti pouze dvě procenta z celkové populace. Migranté žijí roztroušeni po celém městě, neexistují zde tudíž žádné segregované cizinecké komunity a ve městě nejsou evidovány vážnější problémy týkající se bezpečnosti CTZ či majority. Pokud jde o menší **italské** město **Rubano**, z aktuálních údajů vyplývá, že imigrační "krize" je za svým vrcholem. Představu o "invazi migrantů" prokazatelně posílily informace z médií, jenž přispěly k nárůstu strachu z imigrantů. Migranté jsou zde nicméně vnímáni především jako ekonomický zdroj, protože zastávají "méně prestižní" povolání, o která občané Itálie nemají zájem.

Statistické informace o cizincích z třetích zemí (CTZ). Statistiky o skutečném počtu CTZ podle země původu, zaměstnání, věku apod. se v partnerských městech výrazně různí.

Sofie statistiky o CTZ neeviduje, což je vážnou překážkou v plánování veřejných výdajů na integraci z hlediska krátko- i dlouhodobé perspektivy. Mezi zeměmi původu CTZ s trvalým pobytem v Bulharsku (a oblasti jeho metropole) jsou na prvních 5 místech (v sestupném pořadí): Rusko, Ukrajina, Makedonie, Turecko a Moldávie. Všechny tyto země mají s Bulharskem významnou část kulturních a etnických rysů společnou. Za účelem zvýšení informovanosti (a tvorby kvalitní migrační/integrační politiky) je zapotřebí podniknout další kroky na úrovni místní samosprávy ke sběru statistických dat a k realizaci analýz, studií, průzkumů veřejného mínění atd. Na Slovensku tvoří dnes cizinci 1,9 % obyvatelstva, jejich počet však pomalu ale jistě roste: v roce 2017 jich bylo o 11 204 více než v předchozím roce, což představuje nárůst o 12%.¹ Počet cizinců s povolením k trvalému pobytu byl za rok 2017 na Slovensku 104 451.²

1 Úřad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ÚHCP P PZ) – Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2016 a 2017 (<http://www.minv.sk/?rocenky>)

2 ÚHCP P PZ – Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2017 (<https://>

To představuje 1,92% z celkového počtu obyvatel Slovenské republiky.³ Slovensko je tak dnes zemí s šestým nejnižším procentem cizinců v rámci Evropské unie.⁴ Po Ukrajincích představují na Slovensku nejvyšší podíl cizinců ze zemí mimo EU migranti ze Srbska, Ruské federace, Vietnamu, Číny a Koreje. V Rubanu naopak v průběhu posledních tří let příchod nových obyvatel z ciziny výrazně ovlivnil složení obyvatelstva. V posledních třech letech je podíl registrovaných imigrantů více než 25%. Díky své geografické poloze je Rubano především destinací pro imigranty z východní Evropy. Každý desátý obyvatel je cizinec a 40 % z nich pochází z Rumunska. Velká většina ne-původních obyvatel je z Rumunska, Moldávie, Číny, Albánie a Maroka.

Praha vytvořila a snaží se implementovat komplexní strategii pro integraci CTZ, spravuje webovou stránku a finančně podporuje projekty podporující multikulturní dialog ve městě. Nejpočetnějšími skupinami obyvatel, kteří přišli do Prahy z třetích zemí, jsou Ukrajinci, Rusové, Vietnamci a Američané.

Institucionální struktura, vize města a služby pro CTZ. V této sekci budou shrnuty hlavní rozdíly mezi jednotlivými partnerskými městy, které se odvíjí především od existence a efektivity komunální integrační politiky a institucionální struktury pro integraci CTZ.

Sofie nemá pro integraci CTZ a zajištění příslušných služeb žádný zvláštní strategický dokument, což má z části na svědomí spíše centralizovaný přístup k řešení problematiky migrace a integrace na národní úrovni. Chybějící strategická vize modelu integrace a její včlenění do dlouhodobých plánů rozvoje města se dle výsledků hodnocení jeví jako zásadní nedostatek (a tím jako hlavní doporučení na zlepšení). Městský úřad v Sofii nemá žádný odbor, který se zabývá integrací migrantů na lokální úrovni, ani poskytováním a návazným monitoringem služeb pro CTZ (informovanost, vzdělání, zaměstnanost, zdravotnická péče, bydlení apod.). Podobný strategický dokument, který by se specificky zabýval integrací CTZ, nemá zpracováno ani město **Košice**. Na regionální úrovni schválil a vydal Košický kraj v roce 2015 dokument *Cestovní mapa řízené migrace v Košickém kraji*. Strategie kraje odpovídá národní integrační politice a strategickým dokumentům EU. Pokud jde o integraci CTZ, odpovídající kompetence jsou rozděleny mezi několik úřadů (sociální služby, pracovní povolení apod.). Z výsledků hodnocení v **Rubanu** vyplývá, že orgány místní samosprávy nerealizují žádnou specifickou integrační politiku kromě jazykových kurzů poskytovaných zahraničním studentům. Ekonomické zdroje vyhrazené pro služby migrantům jsou postupně snižovány. Klíčovým dokumentem dlouhodobého plánování rozvoje města **Prahy** je Strategický plán. Integrační aktivity, podporované magistrátem i některými městskými úřady, se v Praze plánují a uskutečňují v souladu se strategickým dokumentem *Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců*. Klíčovým subjektem v provádění integračních opatření je partner projektu INTEGRA, *Integrační centrum Praha*. Vláda **Chorvatské** republiky ustanovila Stálou komisi pro integraci cizinců do chorvatské společnosti, která je složena z vysoce postavených

www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2017/2017-rocenka-UH-CP-SK.pdf

3 Štatistický úrad SR – Stav obyvateľstva v SR k 30. 9. 2017 (5 441 899) (<https://www.susr.sk/wps/portal?uri-le=wcm:path:/obsah-sk/informativne-spravy/vsetky/b10cca15-62d7-4145-bd44-659fcf3ad2a9>)

4 Eurostat – Populácia podľa občianstva – cudzinci (štatistika k 31. 12. 2015) (<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00001&plugin=1>, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tps00157> a <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tps00178>)

představitelů orgánů státní správy, kteří jsou zodpovědní za následující oblasti integrace: vzdělání, zdravotní péče, sociální péče, práce a zaměstnanost, bydlení a pronájem, vnitřní záležitosti, zahraniční a evropské záležitosti a lidská práva. Na úrovni města nemá Osijek žádnou oficiální strategii/koncepci regulující problematiku migrace a integrace.

Postoj vůči CTZ a dalším migrantům. Institucionální a politické překážky integrace v partnerských městech komplikuje kromě jiného konzervativní reakce veřejnosti na přítomnost migrantů, a to na škále od pozitivní apatie až po přímý rasismus.

Sofie doposud neprovedla žádný průzkum veřejného mínění týkající se postoje majority vůči CTZ a dalším migrantům. Jedním z doporučení účastníků fokusních skupin pro místní samosprávu je, aby provedla reprezentativní průzkum veřejného mínění za účelem zavedení fakticky podložené, udržitelné a na výsledek orientované integrační strategie/koncepce. **Praha** je považována za město, které je vůči CTZ otevřené a vstřícné a většina obyvatel má k migrantům, (alespoň těm, které znají), pozitivní postoj. Z hodnocení však vyplývá, že veřejná a politická rétorika nerozlišuje mezi jednotlivými kategoriemi migrantů, házejíc legálně pracující CTZ do jednoho pytle s žadateli o azyl, přičemž obě kategorie jsou vnímány jako potenciální bezpečnostní riziko. Hodnocení **slovenského** partnera projektu mimo jiné uvádí, že město **Košice** je považováno za bezpečné pro CTZ – CTZ nejsou segregováni a nebyly zaznamenány ani žádné problémy týkající se veřejné bezpečnosti a pořádku. Vyjádření lokálních médií o migrantech jsou neutrální, vyskytují se jak pozitivní, tak negativní zprávy. Prostor pro zlepšení lze však vidět v oblasti vzdělávání veřejnosti v otázkách migrace a integrace. V **Rubanu** neexistují mechanismy, které by sloužily k boji a vypořádání se s nenávisnými projevy a zločiny z nenávislosti (tzv. hate speech a hate crime) vůči CTZ, jelikož se takové případy ve městě zatím nevyskytly. Veškeré komunikační kanály města (publikace, webové stránky, tiskové zprávy, rozhovory, veřejná vyjádření, atd.) vyobrazují migranty ve městě přiměřeně pozitivně. Podle Migrant Integration Policy Index (MIPEX) 44/100 z roku 2014, byli migranti žijící v **Chorvatsku** v mnoha ohledech znevýhodňováni vůči majoritní společnosti.

Občanská angažovanost CTZ. Až na několik výjimek zajišťují v partnerských městech většinu aktivit mířených na zvýšení sociální a kulturní participace CTZ nevládní neziskové organizace.

Strategické dokumenty a akční plány pro integraci v partnerských městech dokládají, jak důležitá je spolupráce a partnerství s neziskovými organizacemi. To platí i pro národní model integrace, v rámci kterého odvádí většinu práce s migranty neziskový sektor. Na poli integrace CTZ existují velmi aktivní neziskové organizace (v Sofii, Praze, Osijeku a Košicích). Úřady místní samosprávy by se však měly podílet na vytváření příležitostí/možností zapojení migrantů do poradních/konzultačních orgánů a zároveň je potřeba pracovat na zvyšování motivace migrantů k zapojení do veřejných záležitostí.

Jak uvádí hodnocení z Osijeku, je zároveň extrémně důležité pracovat na prevenci diskriminačních praktik u úředníků místní samosprávy, čehož lze dosáhnout nejen zvyšováním jejich informovanosti, znalostí a dovedností, ale také podporou místních pilotních programů pro integraci.

Prostředí města a pocit bezpečí

Partnerská města jsou obecně považována za bezpečná pro majoritu i migranty, a to i přes ojedinělý výskyt konfliktů zahrnujících migranty včetně uprchlíků. Pro **Sofi** by v rámci dlouhodobých strategií rozvoje města mohl být přínosem plán pro silnější bezpečnostní opatření proti nárazové migraci a prevenci obchodování s lidmi. **Praha** je považována za bezpečné město s velmi dobrým systémem veřejné dopravy a městskou infrastrukturou. Chybí jí však preventivní opatření proti nenávisným projevům a zločinům z nenávisti; zároveň je zapotřebí navrhnout preventivní opatření proti marginalizace veřejných prostranství a vznik ghett. **Košice** také uvádí, že zde neexistují žádné oblasti nebezpečné pro CTZ nebo místní obyvatele. Cizinci z třetích zemí se velmi zřídka stanou oběťmi krádeže nebo násilí (podle zpráv policie 8-10 incidentů ročně). Policie v Košicích nezaznamenala zvýšený počet incidentů s extremistickými či rasistickými motivy..

Veřejné povědomí o migrační a integrační politice a praxi. Hodnocení měst upozorňuje na to, že je zapotřebí zlepšit komunikační strategii města a zvýšit povědomí o integračních opatřeních. Zlepšení komunikačních kanálů posílí sociální soudržnost a vzájemné porozumění mezi migranty a majoritou.

Z hodnocení vyplývá, že by bylo dobré zaměřit se na publikování zpráv o situaci týkající se migrace, organizovat veřejné diskuse u příležitosti novelizací zákona, fóra na témata související s migrační situací a další iniciativy ve spolupráci s neziskovými organizacemi. V této souvislosti nabízí projekt INTEGRA jedinečnou příležitost, jak rozšířit snahu měst informovat hostitelskou společnost o pozitivním přínosu CTZ na mnoha úrovních života společnosti (kulturní, ekonomický, apod.).

ÚVOD

Projekt INTEGRA usiluje o zlepšení procesu dlouhodobé integrace CTZ v pěti členských státech EU (Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Itálie a Slovensko) na základě vzájemného sdílení znalostí a zkušeností na úrovni měst. Cílem projektu INTEGRA je prohloubit porozumění mezi migranty a většinovou společností a bojovat tak proti sílící politické rétorice sekuritizace. Hlavní cíle projektu jsou následující:

- Rozvoj, testování a propagace nových modelů a nástrojů participačního hodnocení integrace na úrovni měst;
- Zlepšení integrační politiky města;
- Podpořit propojenost a vzájemné porozumění mezi migranty a většinovou společností;
- Odstranění vzájemných předsudků a obav;
- Rozvoj spolupráce mezi stakeholdery, experty, jednotlivými sektory, městy a zeměmi zapojenými do projektu.

Za účelem dosažení těchto cílů vytvořili partneři projektu nové modely a nástroje participačního hodnocení za účelem podpory integrační politiky na úrovni měst. Tyto nástroje mohou usnadnit a posílit spolupráci mezi jednotlivými stakeholdery, experty a městskými úřady v partnerských zemích. Projekt je do značné míry odpovědí na výzvy v oblasti migrace a integrace, jimž v současné chvíli čelí většina států EU, jako je například nedostatek pracovních sil, který si žádá lepší řízení legálních migračních toků kvalifikovaných migrantů, jako i řešení problémů vzniklých v důsledku tzv. uprchlické krize.

Tato zpráva shrnuje zjištění a závěry hodnocení partnerských měst v oblasti integrace, jejichž účelem bylo identifikovat nedostatky a možnosti integrace CTZ. Do hodnocení měst se zapojili zástupci majority i migrantů, veřejné orgány, odborníci z řad občanů, vědci, studenti, atd. Pro účely hodnocení města byly využity následující metody: desk research (sekundární výzkum), focus groups (fokusní skupiny), evaluační procházky městem s dotazníky a PhotoVoice. Jednotlivé metody byly využity k identifikaci efektivní a udržitelné praxe, ale také problémů a témat, kterými je potřeba se zabývat za účelem zlepšení procesu integrace CTZ. Tato zpráva podává aktualizovaný přehled o lokálním kontextu integrace CTZ na úrovni politiky a praxe v jednotlivých partnerských městech. Výsledky hodnocení jednotlivých partnerských měst budou použity k vytvoření tzv. City Integration Agenda (integrační plán města, CIA) na příštích 3-5 let. Výsledky hodnocení zároveň poslouží jako zdroj informací a inspirace ke kampani, která v rámci projektu proběhne v roce 2019.

Tato srovnávací zpráva čerpá z výsledků hodnocení pěti partnerských měst: Košice, Osijek, Praha, Rubano a Sofie. Jako podklady pro tuto zprávu byly dále použity různé dokumenty (veřejně dostupné lokální a národní integrační strategie, akční plány pro rozvoj měst, plány a nařízení pro zajištění veřejné bezpečnosti, atd.). Součástí zprávy jsou hlavní závěry a doporučení formulovaná na základě výsledků jednotlivých aktivit realizovaných rámci hodnocení měst - fokusních skupin, evaluačních procházek s dotazníky a PhotoVoice.

Struktura zprávy je následující: Část první představuje kontext a institucionální a politickou strukturu integrace CTZ v partnerských městech. Část druhá shrnuje závěry fokusních skupin, evaluačních procházek s dotazníky a PhotoVoice. Část třetí uzavírá zprávu a prezentuje doporučení pro představitele měst jednotlivých zemí ke zlepšení integrační politiky a praxe. V závěrečné sekci najdete souhrn toho nejlepšího z integrační praxe jednotlivých měst.

ČÁST I. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

I.1 Kontext měst a migrační výzvy

Následující kapitola poskytuje přehled migračního kontextu a profily jednotlivých partnerských měst (se zaměřením na demografické, ekonomické, sociální a kulturní aspekty).

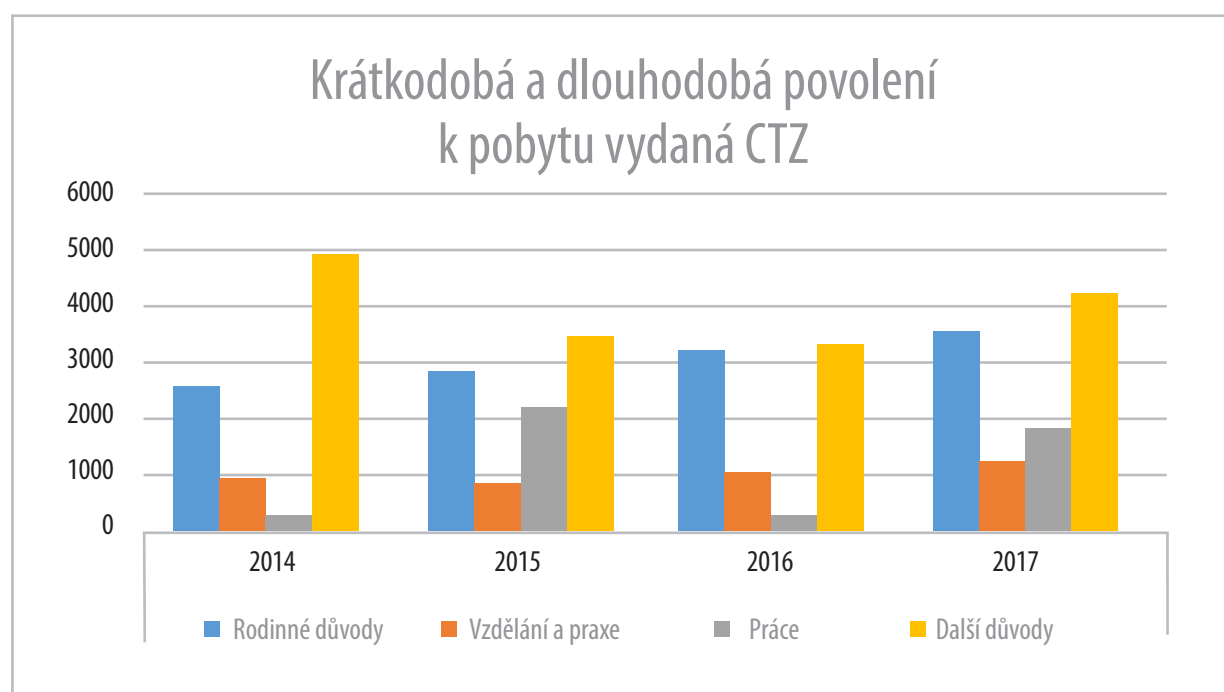
Sofie

Sofie je hlavním městem Bulharska a leží v západní části země. Za posledních 5-10 let se ve městě výrazně zvýšila životní úroveň. Pokud jde o cestovní ruch, Sofie se dostala mezi top 3 destinace v Evropě. Hlavní město je také centrem vzdělání – sídlí zde celkem 20 univerzit, což je

45% institucí vyššího vzdělávání v rámci celé země. Sofie má také velmi příjemnou geografickou polohu – leží totiž na křižovatce mnoha významných obchodních cest propojujících Evropu s Asií. Sofie má vcelku dynamický trh práce, dostatek pracovních míst a relativně nízkou úroveň nezaměstnanosti. V poslední dekádě zaznamenaly rozvoj především odvětví jako jsou služby, IT, kulturní a umělecký průmysl; dochází zároveň ke konstantnímu nárůstu mezd. Na území hlavního města žije 1,3 milionu obyvatel, zdejší region tedy představuje 19% celkové populace a 21,7% z celkové pracovní síly země.⁵

Podle dostupných dat se v letech 2014 až 2016 zvýšil počet CTZ v Bulharsku o téměř 45 procentních bodů z 40 614 na 58 807 osob, což je méně než 1% (0,82%) populace země. Ženy-CTZ tvoří z celkového počtu obyvatel ženského pohlaví o něco větší část než je tomu u mužů-CTZ v rámci mužské populace (0,84% u žen oproti 0,81% u mužů); počet mužů-CTZ však narůstá rychleji než počet žen-CTZ (52 oproti 39 procentním bodům). Pokud jde o země původu CTZ, od roku 2016 pochází největší část z Ruska (19 653 osob), Turecka (9 074 osob) a Ukrajiny (4 339 osob). Celostátní migrační statistiky z roku 2017 uvádějí 12 537 osob, z nichž 11 888 tvoří CTZ včetně migrantů bez dokladů.

Fig. 1 Legální povolení k pobytu CTZ v Bulharsku

Zdroj: Národní statistický úřad

Z výsledků hodnocení vyplývá několik výzev a problémů, s nimiž se CTZ setkávají – s většinou z nich se potýkají i CTZ v ostatních partnerských městech. Jednou z výzev je **dostupnost informací**: pro CTZ neexistují na území Sofie žádná informační centra a informační brožury nebo webové stránky nejsou dostupné v cizích jazycích. To platí jak pro veřejné instituce (radnice, nemocnice, školy, MHD), tak i pro označení ulic, kulturní zařízení či univerzity.

⁵ Пазарът на труда в София 2017 (Labor Market Trends in Sofia), http://investsofia.com/wp-content/uploads/2017/12/Labor_Market_in_Sofia_Report_November-2017_BG.pdf

Kromě toho platí migranti vysoké výlohy za úřední či jiné služby a na vydání dokumentů jsou dlouhé čekací lhůty. Migranti mají **omezený přístup ke zdravotnické péči a dostupnému bydlení** (místní obyvatelé totiž odmítají pronajímat nemovitosti CTZ). Získání tzv. modré karty (pracovní povolení EU) představuje i přes nedávné změny v legislativě byrokratickou a finanční zátěž.

Osijek

Město Osijek leží v severovýchodní části Chorvatské republiky a s rozlohou 169,74 km² představuje nejlidnatější část regionu Osijek-Baranja (35% populace regionu). Má příznivou geopolitickou polohu v dosahu hlavních evropských říčních koridorů (Podunají, Podráví a Posáví). Co do počtu obyvatel (2011 Census) je Osijek se svými 107 784 obyvateli čtvrté největší město Chorvatska a největší město východního Chorvatska.⁶ Pomalý ekonomický růst a změny v politické situaci v rámci celé země však podnítily vlnu emigrace, a to především mladých lidí z chorvatského venkova do měst západní Evropy. Podle Centrálního statistického úřadu opustilo v roce 2016 zemi 36 436 osob, z nichž 46,7% představují mladí lidé ve věku 20-39 let (v letech 2011-2016 klesl počet obyvatel regionu o 4,1%).⁷ Město má dobrý systém vzdělávání (institute sekundárního a terciárního vzdělávání). Co se týče zaměstnanosti, nejdůležitějšími odvětvími je zpracovatelský, stavební průmysl a obchod. K ekonomickému rozvoji města pak ve stále vyšší míře přispívá oblast IT. Na druhou stranu je zde alarmující trend vysoké míry nezaměstnanosti, především mladých lidí, ale zároveň i nedostatek odpovídající pracovní síly v určitých odvětvích. To má za následek mimo jiné i horší dostupnost sociálních služeb (neboť se zvýšil počet obyvatel, kteří potřebují pomoc). Obecně lze říct, že důvěra občanů ve veřejné instituce klesá, diskriminační postoje, včetně těch proti migrantům, však sílí, a to zejména mezi mladými lidmi.⁸

I přes relativně vysoký příliv uprchlíků do Chorvatska v letech 2015-16, nejsou v současné chvíli ve městě Osijek žádní uprchlíci ani jiní migranti. Od října 2017 bylo do Chorvatska relokováno 78 z celkových 1583 osob (v rámci EU programu relokace a přesídlení; jde o osoby původem z Eritreji, Jemenu a Sýrie). Účastníci fokusních skupin shodně hodnotí přítomnost CTZ v místních komunitách jako pozitivní; jedním z hlavních doporučení celého hodnocení je potom řádná příprava na příchod migrantů za účelem zajištění hladkého průběhu jejich integrace do společnosti. Hodnocení ukázalo, že místní obyvatelé mají o migrantech (včetně uprchlíků) nedostatečné informace, což může vést k posilování předsudků vůči nim. To by mohlo v praxi znamenat zásadní překážku úspěšné integrace migrantů do místních komunit. Je proto zapotřebí zajistit dostatečnou informovanost jak místních, tak CTZ o různých aspektech integračního procesu, tak aby byla zajištěna podpora ze strany všech relevantních aktérů.

6 http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/SI-1468.pdf

7 <http://dzs.hr>

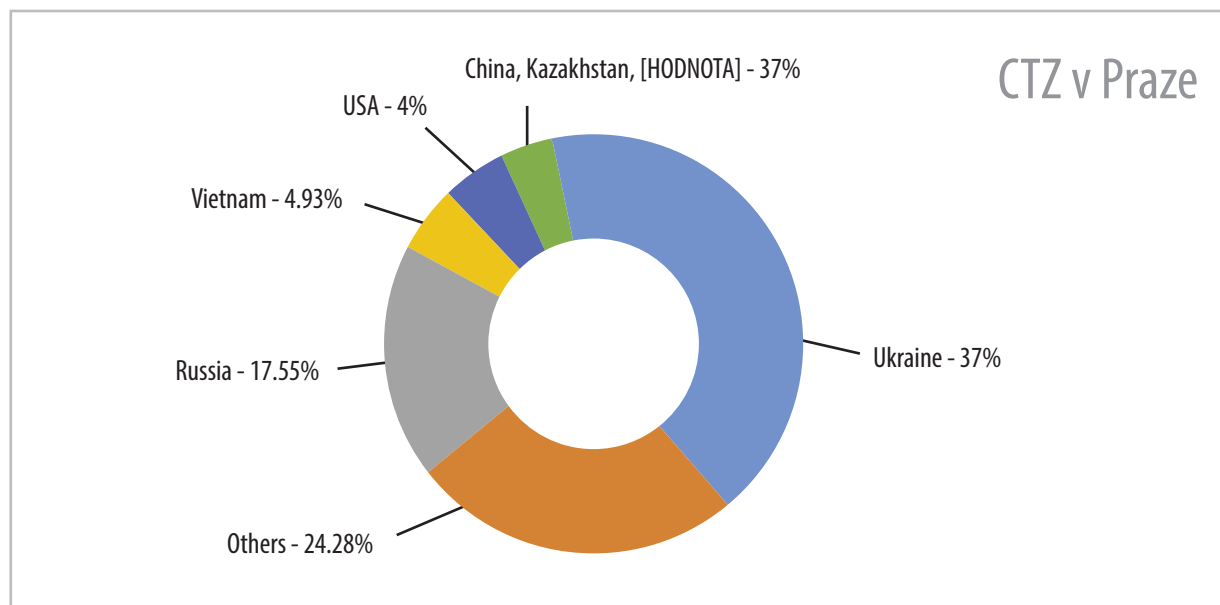
8 Relevant researches: Bagić D., Šalaj B., „Odgaja li škola dobre građane?“ 2011, available at <http://idiprints.knjiznica.idi.hr/162/1/2011%20Ili%C5%A1in.pdf>; Ilišin V., Bouillet D., Gvozdanović A. i Potočnik D., „Mladi u vremenu krize“ 2013, <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/12580.pdf>; Gvozdanović A. i Bagić D., „Od podanika do građanina – razvoj građanske kompetencije mladih“ 2001, <http://idiprints.knjiznica.idi.hr/507/>

Praha

Praha je (podobně jako Sofie) kulturním, politickým a ekonomickým centrem České republiky. Pražská populace se pohybuje okolo 1,3 milionu obyvatel a 200 000 z nich tvoří cizinci, kteří se do Prahy rozhodli přestěhovat za práci, studiem nebo členem své rodiny. Jejich podíl na celkové pražské populaci je 15%. Necelých 40% všech cizinců pobývajících v České republice žije právě v Praze. Nejpočetnější komunity CTZ v Praze jsou Ukrajinci, Rusové, Vietnamci a Američané, viz graf níže.

Fig. 2 CTZ v Praze dle země původu

Zdroj: Ministerstvo vnitra, 2018

Rozložení migrantů v oblasti Prahy je vcelku rovnoměrné, i když většina cizinců se usadila v širším centru města.

Rubano

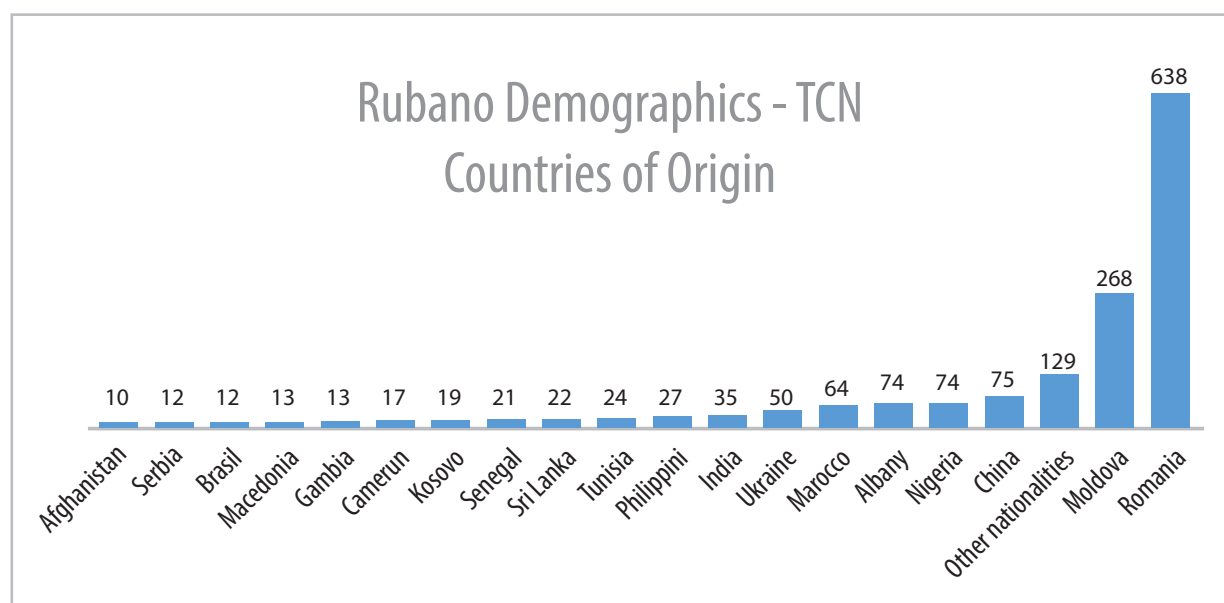
Rubano leží v provincii Padova regionu Veneto, v severovýchodní Itálii. Jde o příměstskou část spadající do územně-správního celku města Padova. Rozloha Rubana je 14,6 km² a do Padovy je to odsud necelých 10 km. Od Lublaně je město vzdáleno 275 km a od rakouských hranic 250 km. Údaje o počtu obyvatel z konce roku 2017 hovoří o 16 446 lidech⁹: 7 975 (48%) mužů a 8 471 (52%) žen. Cizinců žilo ve městě na konci roku 2017 celkem 1 597¹⁰, což je 9,7% celkové populace města (738 cizinců jsou muži (46%) a 859 ženy (54%)). Velká většina cizinců pochází z Rumunska (cca 40% všech cizinců), za nimiž následují občané Moldávie a Číny.

Následující graf zobrazuje národnostní složení cizinců v Rubanu podle země původu.

⁹ Data provided by the Municipality of Rubano.

¹⁰ Data provided by the Municipality of Rubano.

Fig. 3 Rubano – demografické údaje - CTZ

Z hodnocení města a diskuzí, které proběhly v rámci fokusních skupin vyplývá, že počet cizinců stěhujících se do regionu Veneto a města Rubano stoupá, viz tabulka níže:

Tabulka 1: Populace CTZ v Rubanu (Itálie)

Rok	Nově registrovaní	Procento cizinců	Vyřazení	Procento cizinců
2015	662	36,1%	573	52,4%
2016	759	28,5%	620	44,2%
2017	783	31,4%	606	33,7%

Podle hodnocení města lze očekávat, že počet občanů cizích zemí ovlivní etnické složení města, zvláště vzhledem k faktu že cca čtvrtina imigrantů spadá do věkové kategorie 19-39 let.

Na celostátní úrovni lze konstatovat, že více než třetina cizinců (35,6%) vykonává nekvalifikovanou práci, 29,3% jsou kvalifikovaní pracovníci a pouze 6,7% jsou kvalifikovaní profesionálové.¹¹ Viditelně vzrostl také počet podnikatelů z Bangladéše, přičemž podnikatelů z Maroka je 11% a z Číny 10%.

Košice

Město Košice je administrativním centrem Košického kraje, který se nachází na východním Slovensku, nedaleko hranic s Maďarskem, Ukrajinou a Polskem. Počet obyvatel města z roku 2017 je 239 141. Průměrný věk obyvatel Košic je 35,13 let, město je tudíž označováno jako "město mladých". Poloha města přináší mnoho výhod, jelikož je město napojeno na mnoho mezinárodních obchodních cest. Košice mají silné ekonomické zázemí, zaměstnávají totiž

¹¹ Report on Immigration economy: https://www.repubblica.it/solidarieta/immigrazione/2017/10/12/news/ecco_perche_i_migranti_non_ci_rubano_il_lavoro-178082848/

nejen své obyvatele, ale také okolní region. Největším zaměstnavatelem jsou místní ocelárny U.S.Steel Košice, které zaměstnávají přes 10 000 lidí. Mnoho příležitostí je také v oblasti vzdělávání a dopravy. Podle dostupných dat byly v roce 2017 a 2018 počty platných povolení k pobytu dle jejich typu následující:

Tabulka 2: Počet povolení k pobytu v Košickém kraji

	30. 06. 2017	30. 06. 2018
Počet platných povolení k pobytu	5 790	6 528
Dočasný pobyt	3 541	4 156
Trvalý pobyt	2 237	2 368

Zdroj: Statistický přehled legální a ilegální migrace ve Slovenské republice, Presidium Police Force Bureau of Border and Foreign Police (Cizinecká policie)

Ze statistik je patrné, že počet CTZ a legálních migrantů v Košicích (ve srovnání s celonárodní úrovní) je relativně vysoký: v květnu 2018 dosáhl počet CTZ v Košicích 4 900 (což je 2% obyvatel města). Pokud jde o země původu, nejvíce CTZ v Košicích pochází z Ukrajiny, Vietnamu a Číny. Jde z velké části o mladé lidi (30% CTZ jsou mladí/studenti). CTZ, kteří na Slovensko přicházejí za studiem jsou z těchto zemí (řazeno sestupně): Ukrajina (v posledních letech počet roste), Rusko, Afgánistán, Indie (především studium technických oborů a fyziky). Studenti z Vietnamu, Číny, Izraele, Saudské Arábie a Libye volí nejčastěji studium medicíny a veterinární medicíny. Mezi nejčastější důvody příchodu do Košic patří start podnikání, práce, studium a sloučení s rodinou. Z tabulky níže je patrný prudký nárůst, kdy se počet vydaných pracovních povolení CTZ za poslední dva roky téměř zčtyřnásobil.

Tabulka 3: Zaměstnanost CTZ v Košicích

Počet pracovních povolení vydaných Úřadem práce v Košicích v roce 2016	216
Počet pracovních povolení vydaných Úřadem práce v Košicích v roce 2017	806

Zdroj: Košice – Úřad práce, sociálních věcí a rodiny

Pracovní povolení byla vydána např. pro tyto profese: profesionální řidič nákladní dopravy, thajská masérka, operátor elektronického zařízení, stavební dělník. Ve srovnání např. se Sofií je zřejmé, že většina povolení se vydává pro pracovníky s nízkou kvalifikací, velmi málo CTZ pracuje v oblasti IT, technických či vědeckých oborech. Je však potřeba říci, že projekty typu „IT Valley“ předpokládají, že do roku 2020 vzroste počet pracovníků v IT ze současných 6 000 na 10 000. Rozvíjejí se také tvůrčí odvětví a očekává se nárůst zaměstnanosti digitálních profesionálů, umělců, designérů a architektů. Ve všech těchto ohledech může být proimigrační a prointegrační politika velmi efektivní; existuje zde velký prostor pro aktivní a řízená migrační a integrační opatření.

I.2 Institucionální a politická struktura integrace CTZ

Z hodnocení měst vyplývá, že v připravenosti měst zabývat se výzvami spojenými s migrací a integrací existují značné rozdíly, jak na úrovni integrační politiky, tak na úrovni praxe. Například Praha vložila značné úsilí i zdroje do vypracování dlouhodobého strategického rámce

integrace, aby mohla podnikat koordinované akce pro integraci CTZ. Ostatní partnerská města takové kroky teprve čekají. Hodnocení měst poukazuje na specifické potřeby a nedostatky, které by měly orgány místní samosprávy vzít při plánování a realizaci dlouhodobé průřezové integrační politiky v úvahu.

Sofie

Sofie nemá pro integraci CTZ a zajištění odpovídajících služeb konkrétní strategický dokument. Zčásti je to v důsledku převážně centralizovaného přístupu k řešení problematiky migrace a integrace na národní úrovni. Některá politická opatření týkající se migrantů jsou součástí jiných lokálních strategických dokumentů (vzdělání, sociální služby, ochrana a bezpečnost atd.). Kromě toho neexistuje v Sofii žádný speciální odbor/oddělení, který by se zabýval integrací migrantů a vytvářením, realizací a monitoringem odpovídajících služeb (informace, vzdělání, zaměstnanost, zdravotnictví, bydlení atd.) na lokální úrovni. Takový úřad, který by měl za úkol analyzovat, vypracovat a koordinovat realizaci státní migrační politiky, neexistuje ani na národní úrovni. Instituce, jež jsou pověřeny a mají pravomoci v této oblasti, jsou roztroušeny napříč ministerstvy a agendami, což znesnadňuje jejich působení a vzájemnou spolupráci. Služby typu právních konzultací, asistence při hledání zaměstnání, vzdělání, zdravotní péče a bydlení zajišťují především neziskové organizace a soukromé subjekty (zaměstnavatelé nebo poradenské firmy). Výbor pro vzdělání, kulturu, vědu a kulturní diverzitu, který je součástí magistrátu, se na procesu integrace ve městě nepřímo podílí tak, že kontroluje a monitoruje kulturní a vzdělávací služby na lokální úrovni.

Osijek

Většina strategických dokumentů regulujících pohyb migrantů v Chorvatské republice jsou strategie a akční plány na národní úrovni, jako např. *Migrační politika Chorvatské republiky pro období 2013-2015*¹² - dokument, který vláda přijala v únoru 2013. Cílem dokumentu je zajistit, aby byla imigrace v Chorvatsku přínosem pro ekonomický, sociální a kulturní rozvoj země a společnosti. Stejně jako ostatní země EU poskytuje Chorvatsko cizincům, tj. občanům států EU a CTZ možnost v zemi studovat, pracovat i dlouhodobě se usadit. Připravenost společnosti na přijetí nově příchozích obyvatel zajišťuje spolupráce místní vlády s odpovídajícími stakeholdery. Vnitrostátní orgány jsou si také vědomy, že je potřeba vytvořit velmi kvalitní politiku místní integrace, která podpoří zapojení uprchlíků a dalších migrantů do místních komunit. Hodnocení města Osijek neuvádí odbor či oddělení v rámci městské samosprávy, který by se zabýval integrační politikou a poskytováním služeb CTZ na lokální úrovni.

Praha

Kromě Strategického plánu pro rozvoj města je pro Prahu nejdůležitějším dokumentem zaměřeným na migraci a integraci *Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců*. Veškeré integrační aktivity jsou plánovány a probíhají v souladu s touto koncepcí. Základními prioritami integrace, které jsou definovány v současné verzi tohoto dokumentu, jsou informovanost; přístup migrantů k sociálním a návazným službám; vzdělávání a soužití majoritní společnosti a migrantů. Jednou za dva roky jsou konkrétní kroky pro realizaci priorit rozpracovány v akčním

12 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_03_27_456.html

plánu pražské koncepce. V hlavním městě spadá agenda integrace cizinců pod Oddělení národnostních menšin a integrace cizinců Kanceláře ředitele Magistrátu hl. m. Prahy. Na většině úřadů městských částí je určen pracovník – koordinátor pro oblast integrace cizinců, který má na starosti koordinaci integračních aktivit na území dané městské části. Za účelem efektivnějšího dosažení cílů stanovených v koncepci integrace zřídil magistrát a Integrační centrum Praha následující nástroje:

- *Platforma městských částí a Magistrátu hl. m. Prahy.* Platforma je řízena magistrátem. Slouží k setkávání koordinátorů, kteří mají v dané části města na starosti oblast integrace cizinců.

- *Regionální poradní platforma.* Regionální poradní platformu organizuje Integrační centrum Praha, jejím cílem je vytvořit prostor pro setkávání odborníků z různých oblastí, zástupců městských částí a magistrátu a v neposlední řadě také migrantů či zástupců migrantských spolků. Pravidelně se zde diskutuje široká paleta témat, která s integrací cizinců souvisejí.

Hlavní město Praha v současné době připravuje Akční plán na léta 2020-2021 a měla by při jeho přípravě vzít v potaz také relevantní doporučení vycházející z proběhlého hodnocení města v rámci projektu INTEGRA (např. doporučení týkající se sociální inkluze, prostředí města a vztahů s CTZ). Aktualizovaná verze pražské koncepce integrace by měla vstoupit v platnost v lednu 2022.

Rubano

Politický a institucionální kontext v Rubanu se od Prahy a ostatních partnerských měst liší. Závěry fokusních skupin ukazují, že místní úřady nikdy neinvestovaly do zavedení specifické integrační politiky, kromě jazykových služeb pro zahraniční studenty; finanční zdroje určené pro služby CTZ postupně klesají. Městský úřad navíc neuchovává žádné demografické záznamy vztahující se k populaci cizinců v Rubanu. Současné vedení města ovšem postavilo svou volební kampaň na následujících integračních a vzdělávacích prioritách pro migranty: Vize správy města týkající se migrace: • *Podporovat kulturu integrace a vzdělávání cizinců k aktivnímu občanství na základě jejich práv a povinností* • *Posilovat a podporovat integrační strategie pro rodiny a cizince (kulturní mediace, školní a sociální integrace, občanství)*; • *Podporovat akce proti rasismu a diskriminaci prostřednictvím projektu "INTERCULTURA"*; • *Zapojit cizince do iniciativ v oblasti."*

Na národní úrovni existuje mnoho různých strategických a koncepčních dokumentů regulujících legální migraci. Podle nových právních předpisů musí od dubna 2016 cizinci, kteří žádají o italské občanství, doložit jednak nepřerušovaný pobyt v Itálii po určitou dobu (4 roky pro občany EU, 5 let pro osoby bez státní příslušnosti, 10 let pro občany mimo EU), jednak minimální příjem 8 500 EUR ročně v předchozích třech letech.

Košice

Město Košice nevypracovalo žádný strategický dokument integrace na lokální úrovni. Město neshromažďuje ani nevyhodnocuje data o migrantech/CTZ. Košický samosprávný kraj přijal strategii integrace, jejímž hlavním cílem je řízení integrace prostřednictvím spolupráce se všemi příslušnými orgány a institucemi; strategie se zaměřuje také na zapojení CTZ a nevládních

organizací.¹³ Na regionální úrovni existuje několik institucí, které mají určité kompetence v oblasti integrace CTZ (napr. zajištění služeb pro CTZ). Orgány veřejné správy (Magistrát města Košice, Oddělení cizinecké policie Policejního sboru Košice, Úřad práce, Živnostenský úřad na úrovni města i kraje) mají specifické kompetence v oblasti integrace CTZ (poskytování sociálních služeb, vydávání pracovních povolení, atd.). Tyto úřady/institute zajišťují služby všem obyvatelům Košic, včetně cizinců s trvalým nebo dočasným pobytem, a to bez ohledu na národnost nebo zemi, odkud pocházejí. Na cizinecké policii se podávají žádosti o dočasný nebo trvalý pobyt, cizinecká policie mj. uděluje nebo obnovuje povolení ke konkrétnímu typu pobytu a mění oficiální účel pobytu. Různá oddělení Magistrátu města Košice poskytují obyvatelům města včetně migrantů rozmanité sociální služby. Úřad práce, sociálních věcí a rodiny, místní pobočka v Košicích ("Úřad práce") vydává pracovní povolení pro CTZ a/nebo je registruje do evidence uchazečů o zaměstnání v případě. CTZ mohou pracovat na Slovensku v případě, že mají pracovní povolení/povolení k přechodnému pobytu za účelem zaměstnání. Město svěřilo řadu kompetencí k řešení specifických integračních úkolů neziskovým organizacím. Například Psychosociální centrum (městská příspěvková organizace) je pověřeno poskytováním psychologických, psychiatrických a poradenských služeb i pro CTZ. Další organizací financovanou městem Košice je K13, která je zodpovědná za koordinaci kulturních center a programů, které propagují mimo jiné rozmanitost a kulturu menšin a/nebo migrantů.

I.3 Fokusní skupiny (focus groups)

Pro účely hodnocení města byly kromě desk research (sekundárního výzkumu) a evaluačních procházek městem s dotazníky využity také fokusní skupiny (focus groups). Celkem se ve městech zapojených do projektu uskutečnilo v období květen – červen 2018 deset fokusních skupin, jichž se zúčastnilo více než 85 lidí. Mezi členy těchto skupin byli i zástupci státní správy a samosprávy, městské policie, výzkumných a akademických institucí, neziskových organizací i samotných CTZ. Diskuze fokusních skupin se zaměřily především na zjištění povědomí o klíčových aspektech spojených s integrací CTZ jako dostupné koncepce a jiné strategické dokumenty na úrovni města, fondy vyhrazené pro integraci CTZ, veřejné služby poskytované CTZ a aktivity ke zlepšení informovanosti o procesu integrace a přínosu CTZ pro společnost. Níže je uvedeno shrnutí diskuzí fokusních skupin a závěry rozdělené do čtyř hlavních tematických oblastí.

Vize a služby města

Výsledky fokusních skupin organizovaných v **Sofii** odhalily hlavní nedostatek města: město neposkytuje žádné služby přímo cílené na CTZ. CTZ a další migranti postrádají přístup k relevantním informacím o životě ve městě (bydlení, zdravotní služby, právní záležitosti); informace dostupné online existují většinou pouze v bulharštině (jen zřídka v angličtině či dalších cizích jazycích). Klíčovým doporučením pro vedení města a místní úřady je vytvořit odbor/oddělení integrace, který by měl na starost komunikovat s CTZ a poskytovat jim potřebné služby. Vzhledem k tomu, že většina práce s CTZ byla doposud odváděna neziskovým sektorem, město by se mělo zaměřit na úzkou spolupráci s občanskou společností, využít jejího know-how a zajistit efektivní využití dostupných zdrojů.

13 Súhrnná správa o stave plnenia cieľov a opatrení Integračnej politiky Slovenskej republiky za rok 2017

Pokud jde o oblast zaměstnanosti a přístupu na trh práce, Sofie je součástí evropského trendu, v rámci kterého se města snaží přilákat pracovní síly z třetích zemí. Nedávné změny v bulharském zákoně umožňují malým a středním podnikům zaměstnat větší procento zaměstnanců ze zahraničí (20% a 35% oproti původním 10%). Jedním ze zamýšlených důsledků tohoto „uvolnění“ regulací na trhu práce je zvýšení konkurenceschopnosti domácího trhu díky expertize ze zahraničí.

Účastníci fokusních skupin v **Osijeku** spojují nedostatek adekvátních integračních opatření a služeb pro CTZ s nedostatkem spolehlivých statistik a dat ohledně počtu migrantů žijících ve městě. Představitelé města by se měli (ve spolupráci s dalšími aktéry na poli integrace a v souladu s národními prioritami) zaměřit na vytvoření komplexní integrační strategie. Migranti žijící ve městě se potýkají s bariérami v přístupu ke zdravotní péči (pacienti se musejí spoléhat zejména na soukromé kontakty). Jedním z hlavních doporučení pro správu města je zřízení jazykových kurzů zaměřených na různé skupiny migrantů, jelikož znalost jazyka je důležitým předpokladem k úspěšné integraci do chorvatské společnosti. Město dále čelí zásadním problémům v oblasti bydlení – chybí dostatek bytových prostor, město nedisponuje byty a čekací listiny jsou velmi dlouhé.

Jak již bylo zmíněno výše, **Praha** disponuje koncepcí integrace cizinců. Fokusní skupiny však ukázaly, že navzdory snaze města je komunikace mezi městem a místní samosprávou na straně jedné a obyvateli Prahy na straně druhé nedostatečná. Přestože město udělalo několik kroků správným směrem, stále je zapotřebí vybudovat funkční komunikační strategii a jasnou vizi, která by mohla být následována a naplňována všemi relevantními aktéry. Jedním z úspěšných počínů města je webová stránka zaměřená na cizince žijící v Praze (www.prahametropolevsech.eu), která obsahuje informace o základních službách nabízených

PRAGUER

CS EN RU VI

Mobilní aplikace pro cizince žijící v Praze

- důležité informace
- užitečné kontakty
- přehledná mapa

Mobile application for foreigners living in Prague

- important information
- useful contacts
- overview map

Мобильное приложение для иностранцев, живущих в Праге

- важная информация
- полезные контакты
- удобная карта

Ứng dụng di động dành cho người nước ngoài sống tại Praha

- những thông tin quan trọng
- những liên lạc cần thiết
- bản đồ khái quát

Pobyt
Podrobné zprávy mají v ČR na starosti dvě složky Ministerstva vnitra ČR (Mv ČR).

Sociální systém
V ČR existuje systém sociálního zabezpečení, do kterého patří například důchodová správa.

Rodina
Sociální služby, které jsou zaměřeny na pomoc a podporu jednotlivým členům rodiny nebo...

Vzdělání
Česká škola nebo škola (neplatí se na nich školné) nebo soukromé (zde se platí školné).

Jazykové kurzy
Získat základní jazyk vám pomohou komunitní a úřední, ale i komerční kurzy.

www.praguer.icpraha.com

Google Play

App Store

různými veřejnými institucemi a úřady. Pro zvýšení efektivity komunikace s migranty/cizinci podpořilo město vznik mobilní aplikace *Praguer* s praktickými informacemi o životě v Praze. Dále byla vydána informační brožura „V Praze jsme doma“, která slouží hlavně nově příchozím migrantům. Aplikace *Praguer* byla vytvořena Integračním centrem Praha na základě dlouholetých zkušeností s prací s CTZ.

Služby pro CTZ poskytují především neziskové organizace, včetně kvalitního právního a sociálního poradenství a kurzů češtiny. Některé neziskové organizace nabízejí také psychologické či karierní poradenství, případně individuální konzultace pro rizikové skupiny. Většina těchto služeb je poskytována zdarma, některé jsou financovány přímo Magistrátem hl. m. Prahy.

Hodnocení města **Rubano** ukázalo, že služby pro CTZ a další migranty nejsou dostatečně rozvinuté; městu chybí jasná strategie integrace i finance a úředníci, kteří by ji naplňovali. Jedinou dostupnou službou jsou kurzy italštiny nabízené studentům. Co se týče dostupnosti zdravotní péče, CTZ, kteří legálně pobývají v Itálii, mají různý přístup ke státním zdravotnickým zařízením podle toho, jaký je jejich účel pobytu. Cizinci, kteří se nacházejí na území pouze dočasně (po dobu kratší 90 dnů – např. turisté), mohou využít ambulantních zdravotnických služeb za poplatek, jehož výše se v jednotlivých regionech liší. S výjimkou studentů a au-pair není zapotřebí registrace za účelem získání čísla pojištění.

Situace v **Košicích** se od ostatních měst příliš neliší. V současnosti neexistuje žádná oficiální strategie integrace cizinců a vize na úrovni města. Obecně lze za jeden z klíčových problémů považovat nedostatek informací a služeb pro CTZ. Udržitelný model integrace CTZ není na programu místní samosprávy. CTZ se proto často nepokoušejí získat podporu od místních úřadů a raději se spolehnou na pomoc a podporu obyvatel Košic téhož etnického původu (např. Ukrajinci, Vietnamci atd.) nebo požádají o pomoc neziskové organizace. Některé specifické otázky/problémy (např. vzdělávání dětí CTZ, zdravotní péče, bydlení apod.) sice vyžadují řešení a opatření schválené na národní úrovni, je tu však prostor i pro realizaci aktivit v rámci města a poskytování služeb na lokální úrovni.

Občanská angažovanost a sociální inkluze CTZ a dalších migrantů

Co se týká sociální inkluze a občanské angažovanosti CTZ a dalších migrantů, názory účastníků fokusních skupin napříč hodnocenými městy se vesměs shodovaly v tom, že je obtížné a časově náročné udělat v tomto ohledu značnější pokroky. V **Sofi** pochází většina informací o městě od CTZ (informace jsou např. sdílené v rámci FB skupin, které si migranti sami vytvořili), spíše než od veřejných institucí. Neexistují žádné mechanismy, které by CTZ cíleně zahrnovaly do rozhodovacích procesů na úrovni města/městské části (např. ve formě městské integrační rady apod.). V důsledku chybějícího komplexního a jednotného přístupu města k otázkám integrace, jasného stanovení priorit a rozdělení úkolů, jsou snahy jednotlivých městských částí roztržité a nesystematické. Pouze limitované finanční prostředky z rozpočtu města jsou alokovány na práci neziskového sektoru v oblasti integrace. Pozitivním příkladem dobré praxe je nicméně grantový program Kultura, v rámci kterého jsou financovány projekty na podporu integrace migrantů, jako např. kulturní akce, pouliční festivaly v komunitách s vyšší migrantskou populací, atd. Dalším příkladem, který stojí za zmínku, je tzv. Kulturní kalendář Sofie, v rámci kterého se již dvakrát uskutečnil festival asijských kultur.¹⁴

V **Osijeku** jsou migranti zapojováni do života města především skrze volnočasové aktivity a sporty (které jsou organizované při středních školách) či skrze aktivity organizované dobrovolníky z místního dobrovolnického centra. Přesto fokusní skupiny ukázaly, že občasně Osijeku nejsou dostatečně informováni o tématu migrace a integrace CTZ, což přispívá k tvorbě předsudků vůči těmto skupinám. Proto by se mělo město zaměřit na tvorbu informačních kanálů, které by přispěly ke zvýšení informovanosti obyvatel města i CTZ a které by bylo zároveň možné využít k plánování aktivit na podporu interkulturního dialogu a vzájemného porozumění v rámci města. Jedním z doporučení je podpoření systému tzv. „peer support“ (vzájemná podpora vrstevníků) pro děti migrantů a systému mentoringu, v rámci kterého by mentoři (např. z řad dobrovolníků) pomáhali rodinám migrantů v řešení každodenních situací a přispěli tak k rychlejšímu procesu integrace.

14 http://www.peika.bg/Aziatski_festival_Tsvetovete_na_traditsiite__l.e_i.102752.html

Město **Praha** pořádá akce, v rámci kterých mají CTZ a místní obyvatelé možnost se potkat. Některé městské části organizují pro CTZ otevřená diskuzní setkání a poskytují informace v cizích jazycích. Fokusní skupiny však ukázaly, že CTZ mají omezené možnosti a motivaci k zapojení se do veřejného života a aktivit společnosti.

Podle účastníků fokusních skupin v **Rubanu** neexistuje v rámci města vůle kultivovat vztahy mezi jednotlivými etnickými a kulturními skupinami obyvatel a pěstovat vzájemné porozumění. Integrace probíhá především skrze děti migrantů, které umí italsky a které následně pomáhají svým rodinám se začleněním do společnosti. Účastníci taktéž poukázali na možnou souvislost mezi nízkou angažovaností CTZ a kulturou v zemi původu migrantů (kde občanská angažovanost a zapojení se do aktivit společnosti nemusí být zvykem). Někteří CTZ afrického původu mají tendenci držet se v uzavřených skupinách (odděleně od jiných etnik - Ibo, Oruba), což znesnadňuje vytváření vazeb s místními obyvateli.

V **Košicích** jsou hlavní problémy s inkluzí CTZ podobné jako v ostatních městech. Neziskové organizace, které poskytují služby CTZ, jsou aktivnější a působí jako mediátoři (jsou CTZ mnohem blíže a jsou flexibilnější než instituce místní samosprávy). Spolupracují s CTZ a jejich komunitami, poskytují bezplatné kurzy slovenského jazyka a další vzdělávací kurzy, právní poradenství, pomoc při hledání bydlení a práce, vzdělávání dětí, při komunikaci s pracovníky ve zdravotnictví atd. V mnoha případech nahrazují neziskové organizace úlohu orgánů veřejné správy. Nové komunity CTZ se většinou nesdružují do oficiálních organizací na lokální/národní úrovni, výjimkou je např. celoslovenské Sdružení Afgánců na Slovensku. Ukrajinci komunikují velmi dobře online prostřednictvím vlastních sociálních sítí, v rámci kterých sdílí rady a vzájemně si pomáhají. FB využívají běžně i ostatní cizinci (např. FB skupina "Cizinci v Košicích"). Každý rok se koná veřejná akce "Dny Ukrajiny," organizovaná ukrajinskou komunitou v Košicích; Vietnamci zase organizují "Vietnamský ples". Hlavním doporučením pro město je větší aktivita při organizování akcí pro CTZ či podpora (např. grantová) akcí organizovaných samotnými cizinci. V rámci populární akce "Dny města Košice" by CTZ mohli dostat prostor pro prezentaci vlastní kultury, např. v rámci tvořivé sekce či samostatného pódia. Město Košice podporuje organizaci komunitních akcí v tzv. "Výměnnících" (menší kulturní střediska na sídlištích) nebo malé tematické akce jako např. sousedské pikniky, pouliční festivaly, fotografické/umělecké výstavy, a další akce, které vytvářejí prostor pro interakci s místními obyvateli.

Postoj majority vůči CTZ a dalším migrantům

Ačkoli město **Sofie** nezrealizovalo žádný průzkum veřejného mínění ohledně postojů vůči CTZ a dalším migrantům, zprávy neziskových organizací poukazují na vysoký výskyt xenofobie vůči migrantům včetně uprchlíků (viz výroční zpráva Open Society o projevech nenávisti). Mnoho CTZ, především z určitých zemí, má problém s hledáním ubytování či práce, kvůli existujícím předsudkům ve společnosti. Vnímání CTZ a dalších migrantů obecně závisí na věku hostitelské populace (čím je mladší, tím je tolerantnější); obyvatelé Sofie jsou zase otevřenější než lidé z venkova.

Účastníci fokusních skupin v **Chorvatsku** zdůraznili, že se místní komunity a média musí připravit na příchod dalších migrantů; je důležité vytvořit pozitivní klima a poskytnou obyvatelům objektivní informace, aby se předešlo xenofobii a nenávistným projevům na základě dezinformací.

Role médií je v tomto ohledu klíčová a média by se měla zaměřit na publikování pozitivních příběhů uprchlíků a dalších migrantů. Místní úřady by měly lépe komunikovat s CTZ tak, aby lépe rozuměly jejich potřebám. V **Itálii** jsou postoje vůči CTZ hodnoceny jako neutrální až negativní; mezi nejoblíbenější národnosti obecně patří ty, které Italové nejlépe znají a se kterými jsou v každodenním kontaktu. Dobře jsou přijímáni např. migranti z Filipín, kteří často působí jako pomoc v domácnosti; Ukrajinci zase běžně pracují jako osobní pečovatelé. Na druhé straně, čínští imigranti jsou vnímáni jako ekonomická hrozba, jelikož si otevírají obchody, bary a restaurace.

Fokusní skupiny organizované v **Praze** ukázaly, že vnímání cizinců, které Češi osobně znají, je pozitivní. Obecně ale veřejný, politický a mediální diskurz líčí migranty spíše v negativním světle. Město by proto mělo představit politickou strategii, která by vedla k vytváření otevřeného, respektujícího a inkluzivního prostředí. V důsledku nízké informovanosti a nedostatečně transparentního přístupu města vůči cizincům jsou obyvatelé Prahy ponecháni v určitém "vakuu", ve kterém se snadněji rodí zaujaté postoje vůči CTZ.

Téma migrace dostává v **Košicích** poměrně dost prostoru v médiích (národních i lokálních). Obvykle jde o kombinaci pozitivních i negativních zpráv, na lokální úrovni však převažují zprávy pozitivní. Lokální média se zaměřují spíše na příběhy jednotlivých cizinců/migrantů, což zabraňuje generalizaci, stigmatizaci a negativním emocím vůči konkrétní skupině migrantů. Neziskové organizace se snaží prezentovat vyvážené a objektivní informace, které přispívají k informovanému pohledu na migraci a migranty, snaží se stimulovat vzájemný dialog a přispět k bourání stereotypů a mýtů ve společnosti.

Prostředí města a pocit bezpečí

Výzkum a názory získané během fokusních skupin potvrzují, že **Sofie** je bezpečným městem pro místní obyvatele i komunity migrantů. Občasné násilí či zločiny z nenávisti páchané na migrantech (především z Afriky a blízkého východu) se dějí, ale nepředstavují větší bezpečnostní riziko pro město jako takové. Typicky se tyto incidenty stávají pouze v oblastech okolo Blyd. Maria Louisa a Lavov Most, které patří k nejvíce etnický segregovaným částem Sofie. Tyto dvě oblasti představují hlavní centra, kde se shromažďují afričtí a blízko-východní migranti. Tyto incidenty byly rasově motivované, a jako takové by měly být posuzovány orgány trestní spravedlnosti a občanskou společností, zvláště vzhledem k tomu, že vyšetřování zločinů z nenávisti zůstává pro policii těžkým úkolem.

Obyvatelé **Rubana**, taktéž vnímají své město jako bezpečné. Ve městě neexistují oblasti, ve kterých by se děly násilné incidenty, nebo kde by byli migranti v nebezpečí. To samé platí pro **Osijek**, kde neexistují žádné kritické oblasti spojené s kriminální činností či přítomností CTZ.

Počet CTZ v **Košicích** je relativně nízký (pouze 2% celkové populace města), situaci týkající se CTZ tedy ostatní obyvatelé vnímají jako bezproblémovou. Nejsou evidovány žádné potíže týkající se bezpečnosti a neexistují zde žádné segregované komunity migrantů. Ve městě neexistují ani žádné zóny a ulice, které by byly nebezpečné pro CTZ nebo naopak pro místní obyvatele. CTZ se stávají jen velmi zřídka oběťmi krádeží nebo útoků (8-10 incidentů ročně, které jsou ohlášeny policii). Policie v Košicích nezaznamenala ani zvýšený počet incidentů s extremistickými nebo rasistickými motivy. Příležitostně (18-40 případů za rok) jsou CTZ

vyšetřování pro obvinění z krádeží, podvodů atd. Veřejná doprava je bezpečná, moderní a frekventovaná, oznámení v tramvajích a autobusech jsou i v angličtině (přestože jízdní řády MHD jsou většinou pouze ve slovenštině).

Praha je také považována za bezpečné město bez tzv. no-go zón, s dobře fungujícím systémem veřejné dopravy. Chybí jí ale vhodná preventivní opatření proti projevům nenávisti i proti nově vznikajícím sociálně izolovaným oblastem, kam se stěhuje stále více migrantů, v důsledku čehož odcházejí původní obyvatelé.

1.4 PhotoVoice

Metoda *PhotoVoice* se ukázala být užitečným participačním nástrojem hodnocení a následného plánování integrační politiky v rámci jednotlivých měst. Kombinace fotografie a analýzy je zajímavá a atraktivní, zejména (ale nejen) pro zástupce mladé generace, kteří mohou pomocí fotek vyjádřit svůj osobní pohled na to, co se v integraci CTZ daří a co ne.

Mnoho účastníků, především z řad CTZ, pojalo zadané téma relativně abstraktně, sdílejíc pomocí fotografií těžkosti a výzvy spojené s procesem integrace.

Do *PhotoVoice* se celkem zapojilo více než 130 účastníků (viz tabulka níže) různého původu, včetně zástupců CTZ, NNO, univerzit, škol, městských úřadů, poskytovatelů služeb, studentů, atd.

#howiseintegration

PhotoVoice

Show how you see integration through photos!

- Are you from Košice?
- Do you like taking photos?
- Do you want to share your point of view and maybe even change something?

Then you are the perfect candidate for PhotoVoice!

We are looking for Slovaks and foreigners living in Košice, who would like to share their ideas, opinions, and experience with integration through photos.

You don't need to be professional photographers nor integration experts – all we want is your personal ideas and experience.

Would you like to take part?
 Register at:
etp@ke.etp.sk

We look forward to having you as a part of the PhotoVoice team!

 This project is funded by the European Union's Asylum, Migration and Integration Fund

INTEGRA

 ETP Slovensko

Tabulka 4: Počet účastníků *PhotoVoice* (vybrané fotky jsou dostupné na: <https://www.integra-eu.net/>)

Město	Počet účastníků	Počet fotek
Sofie , Bulharsko	40	120
Osijek , Chorvatsko	20	45
Praha , Česká republika	20	150
Rubano , Itálie	17	30
Košice , Slovensko	40	80
Celkem	137	425

Výstupy *PhotoVoice* ve všech 5 městech reflektují pohledy obyvatel na hlavní úspěchy a výzvy integrace CTZ. Pořízené fotografie spolu s krátkými popisky identifikují konkrétní problémy, kterými je zapotřebí se v jednotlivých městech zabývat. Fotografie lze rozdělit do dvou základních tematických okruhů:

- 1) *Město přátelské k CTZ a dalším migrantům* (pozitivní vývoj; nástroje a služby města, které pomáhají CTZ v úspěšné integraci; otevřený postoj hostitelské společnosti; možnosti vzájemné interakce a sociální inkluze, atd.)
- 2) *Prostor pro zlepšení situace/procesu integrace* (chybějící/nedostatečná integrační politika a praxe; nebezpečné oblasti ve městě; segregované komunity; negativní postoje, atd.)

POZITIVNÍ VÝVOJ

V této části budou představeny vybrané fotografie z jednotlivých měst zachycující pozitivní aspekty související s integrací CTZ.

Otevřená společnost podporující integraci

Účastníci *PhotoVoice* zdůrazňovali důležitost podpory komunity a přátel, či otevřeného postoje majoritní společnosti, jako jednoho z klíčových předpokladů úspěšné integrace.

“Lidé, které v Praze potkávám, jsou pro mě jednou z nejdůležitějších věcí. Sdílíme navzájem zkušenosti a je nám fajn.”

Autor: Nastassia Anishchanka

Laurensia z Indonésie, vdaná za Nikolu z Osijeku, vytvořila FB skupinu “Expatri v Osijeku,” která nabízí asistenci při integraci cizinců v Osijeku, Chorvatsku.

Autor: Mihaela Vojtek

Interkontinentální úsměv

Spojení hudbou

Autor: Braulio Lara

Multikulturní město a kulturní vyžití

(festivally, kulturní akce, tradiční kuchyně, atd.)

„Multikulturní aperitiv“ organizovaný neziskovou organizací z Padovy vytváří prostor pro setkávání lidí z různých zemí, žijících v Padově či Rubanu.

Autor: Emmanuel Adolph

Plakáty lákající na rozličné kulturní události organizované v Sofii jsou většinou přeložené do více jazyků, což poukazuje na bohaté kulturní složení města.

*Autor:
Peter
Butchkov*

*Autor:
Rossanka
Venelinova*

„Barevná silnice“ je iniciativou města Rubano a jejím cílem je „vybarvit“ ulice města pomocí obrázků z barevných okvětních plátků. Design jednotlivých obrázků vytváří skupiny obyvatel Rubana.

Autor: Giuseppe Riso – sdružení „Città Solare“

Herstory - streetartový kousek zobrazující inspirativní ženy různých původů. Graffiti bylo vytvořeno skupinou Pražanek, které pocházejí z různých zemí.

Autor: Justyna Janowska

Tabačka (Košice) – jedno z oblíbených míst, kde se shromažďují CTZ. Zároveň se jedná o oblíbené místo/kavárnu/bistro/galerii/atd. místních. Každou středu se zde koná tzv. „jazyková kavárna“, v rámci které se u každého stolu diskutuje v jiném cizím jazyce. V rámci jazykové kavárny mají účastníci možnost se setkat, pobavit se o různých tématech a procvičit si znalost cizího jazyka s rodilými mluvčími. Vše funguje na dobrovolné bázi.

Autor: Veronika Poklembova

Mezinárodní vzdělávání a jazykové kurzy

Vzdělávání/vzdělávací instituce vytvářejí inkluzivní prostředí, otevírají nové možnosti a příležitosti v pracovním i osobním životě. Mezinárodní univerzitní obory a střední školy či státní střední školy vyučující v cizích jazycích jsou skvělým nástrojem integrace ve městě.

Obyvatel Rubana, který se chystá na humanitární misi v Senegalu, se učí francouzsky s pomocí frankofonních migrantů, kteří jsou součástí projektu SPRAR.

Autor: Raimondo Valisena – sdružení "Città Solare"

Mnoho škol v Sofii se specializuje na širokou škálu cizích jazyků.

Autor: Peter Minov

Bydlení a jeho dostupnost

Průčelí domu, které slouží jako přijímací centrum projektu SPRAR v rámci Rubana.

Autor: Mauro Scappato

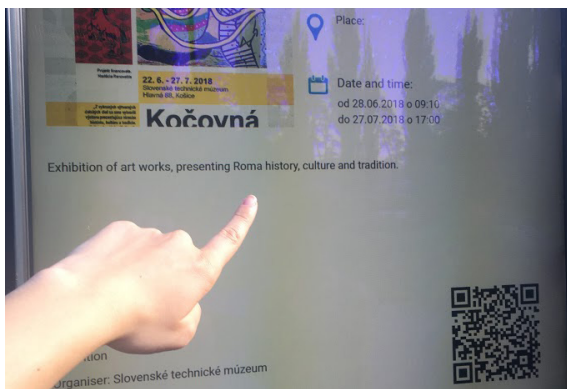
Prostory bytového domu, ve kterém žijí (mimo jiné) i někteří CTZ. Město Košice zajišťuje bytové služby a související údržbu prostor externě, ve spolupráci s neziskovou organizací Marginal. Cena nájmů je zde oproti běžným nájmům poloviční až třetinová, ale klienti si stěžují na špatný stav bytů. (Počet dostupných bytů pro potřebné obyvatele Košic je nedostatečný, vzhledem k omezenému počtu sociálních bytů, kterými město disponuje.

Autor: Barbora Visnovska

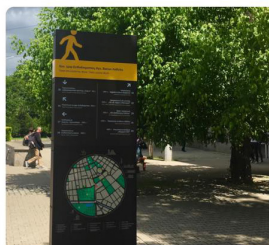
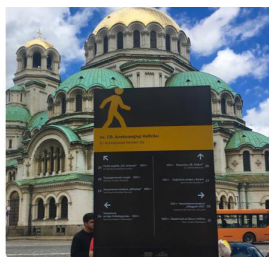
Aspekty města týkající se turismu

Ve všech hodnocených městech dochází k postupnému nárůstu a diverzifikaci turismu. Turistická zařízení, informační tabule, či prohlídky města organizované v různých jazycích přispívají k otevřenosti vůči cizincům obecně.

Aplikace GO mobile v Košicích: online aplikace a informační tabule umístěné ve veřejném prostoru informují o probíhajících kulturních událostech nejen ve slovenštině, ale také v angličtině.

Autor: Oleg Shylenko

Informace pro turisty se nacházejí po celé Sofii, v ulicích i v letácích.

Autor: Zoya Moiseeva

Přístup k internetu v Sofii ve formě wifi hotspots; internet je dostupný i ve veřejných knihovnách.

Autor: Yana Zdravkova

Dobře udržovaná, bezpečná a čistá veřejná prostranství.

Autor: Ivan Shepa

Nápisy v angličtině ve veřejných prostorách jsou stále běžnější – většina z nich byla vytvořena či zrenovována v nedávné době.

Autor: Lenka Czikkova

Anglická oznámení v tramvajích.

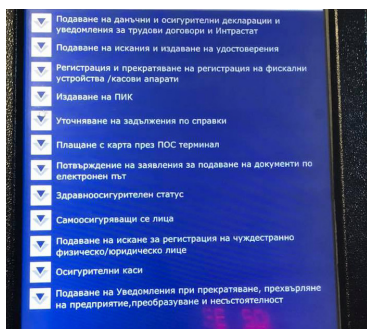
Autor: Michaela Wenzlova

PROSTOR PRO ZLEPŠENÍ SITUACE

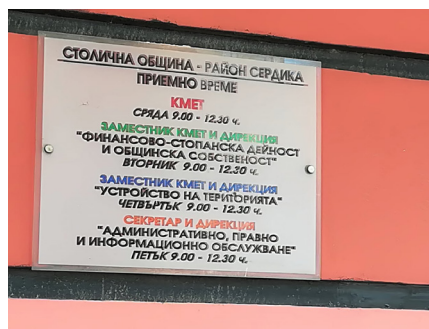
Veřejné služby (poskytované státem či městem) doplněné o služby poskytované soukromým sektorem

Neexistují žádné tzv. „one-stop shops“, kde by se cizinci dozvěděli všechny potřebné informace a měli přístup ke všem potřebným službám najednou. Vláda ani místní samosprávy nemají dostatek financí, aby zajistily přístup k informacím v cizích jazycích.

Příklady fotek dokumentující veřejné služby, které jsou dostupné pouze v úředním jazyce:

Autor: Rada
Smedovska-Toneva

Autor: Miryana
Malamin-Syriski

Autor: Martin
Stoyanov

Ironická situace v Košicích. Nápis sice říká: „Veřejná prostranství jsou monitorována bezpečnostními kamerami,“ samotná cedule je však rozbitá.

Autor: Barbora Meššová

Zdravotnické služby a bydlení

Mnoho účastníků zachytilo na svých fotografiích bariéry, které CTZ komplikují přístup k zdravotnickým službám. Bydlení zůstává nejpalčivějším problémem všech měst, navzdory určité snaze poskytovat sociální bydlení CTZ či jim asistovat při hledání bytů k pronájmu.

Informace pro naše pacienty – české pacienty.

Autor: Jan Janoušek

Tuto budovu v Sarmeole vlastní jediný vlastník. V současné chvíli zeje prázdnotou, dříve byla obývána rodinami cizinců, kteří se potýkali s finančními problémy a nemohli si dovolit platit běžný nájem. Starosta ale zakázal budovu používat, jelikož rodinám chyběl základní přístup k vodě a elektřině.

Autor: Leonardo Lozzi

Některé fotografie zachycují problémy, se kterými se CTZ potýkají při hledání bydlení či práce, jelikož obě oblasti jsou regulovány trhem, bez zásahu veřejných/sociálních institucí.

Nabídky práce a bydlení jsou často inzerovány pouze v bulharštině, a proto jsou nedostupné pro mnoho mezinárodních obyvatel města.

Autor: Metodi Valchev

Veřejná doprava a parkování

Mnoho účastníků (snad s výjimkou Prahy) vyjádřilo, že pro nově příchozí je složité zorientovat se v systému městské hromadné dopravy a parkování. Autobusové a tramvajové zastávky, trasy a prodejny lístků jsou často označeny pouze v úředním jazyce. Chybí jasné vysvětlení používání jízdenek či případné sankce, které účastníkům přepravy hrozí za porušení pravidel. Například v Sofii je parkovací systém označen a vysvětlen v angličtině, parkovné ale může být zaplacen pouze za použití bulharské SIM karty.

Autor: Sara Filippelli

Autor: Svetoslav Kostov

Autor: Nicole Lehchevska

V Osijeku jsou parkoviště i jména tramvajových zastávek označena pouze v chorvatštině, stejně jako názvy institucí, apod.

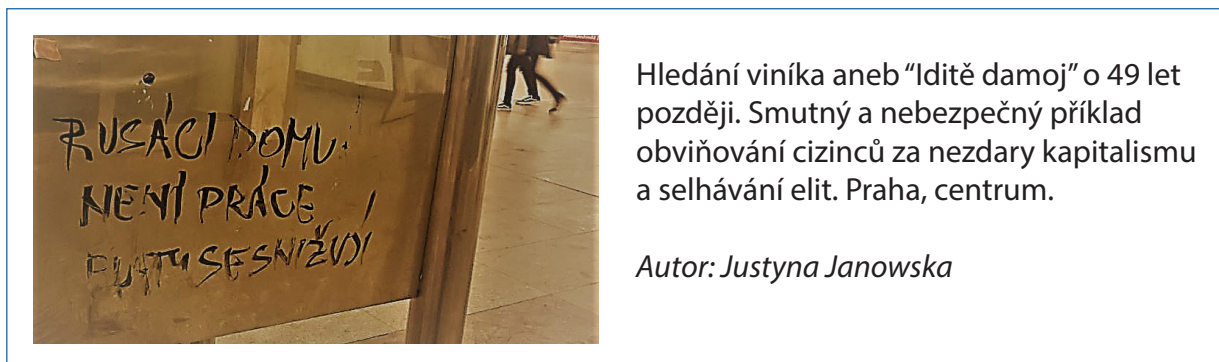

Autor: Damir Rajle

Graffiti odrážející hodnotový konflikt v rámci komunit i napříč společností

Nenávistné graffiti a známky vandalizmu (rozbité telefonní budky, spálené odpadkové koše, apod.) přispívají ke sníženému pocitu bezpečí, částečně proto, že absentuje rychlá a jasná odpověď na výskyt těchto jevů ze strany města/městských částí.

Někteří účastníci zachytili na svých fotkách rozpolčené názory na otázku migrace – vyfotili jak pro-imigrační, tak anti-imigrační postoje vyjádřené pomocí graffiti, nápisů, samolepek, atd.

Hledání viníka aneb "Iditě damoj" o 49 let později. Smutný a nebezpečný příklad obviňování cizinců za nezdary kapitalismu a selhávání elit. Praha, centrum.

Autor: Justyna Janowska

Mnoho příkladů nenávistných graffiti lze najít také v Sofii:

Autor: Avel Ivanov

Autor: Svetoslav Kostov

Autor: Solomon Bali

Pocit bezpečí a atmosféra ve městě

Dobře udržované město tvoří základ bezpečné, stabilní a prosperující komunity. Zchátralé oblasti přestávají být atraktivní, snižují hodnotu nemovitostí, zapříčiňují demografické změny a narušují fungování místních komunit.

Autor: Bistra Ivanova

Někteří účastníci poukázali pomocí svých fotek na paralely mezi integrací sociálně a ekonomicky slabších skupin místních obyvatel (např. Romů či bezdomovců) a integrací CTZ. Pokud město nerealizuje důslednou a efektivní integrační politiku vůči jedné skupině obyvatel, je nepravděpodobné, že bude schopné dosáhnout lepších výsledků u jiné části společnosti.

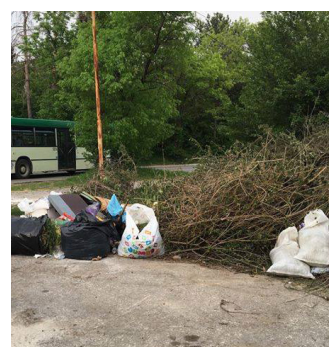
Sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel často čelí těžkým životním okolnostem:

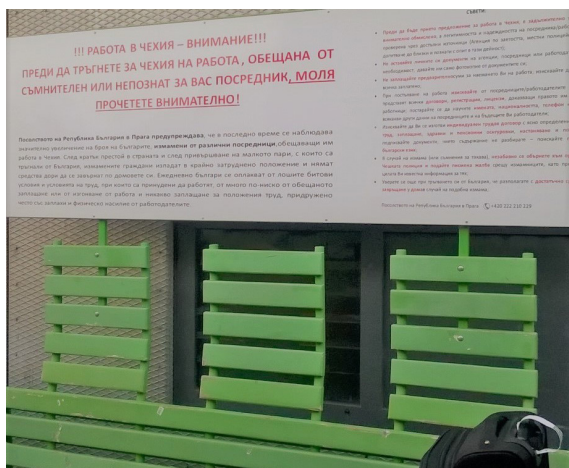
Autor: Rumi Grozeva

Autor: Snezhina Gabova

Autor: Krasimira Angelova

Vítejte v ČR. Pozor na padělané bankovky a nepoctivé pracovní agentury. Informační cedule pro nově příchozí, Florenc.

Autor: Justyna Janowska

Hlavní doporučení formulovaná na základě výstupů aktivity *PhotoVoice*:

- Zřídit „one-stop shop“/centrum, které by umožnilo nově příchozím CTZ rychlý start v procesu integrace;
- Zlepšit úroveň integrační politiky a služeb na lokální úrovni, zvyšovat kapacitu městských úředníků v oblasti integrace, zdravotní péče, vzdělání, zaměstnání, multikulturalismu, atd.
- Přísněji regulovat a bojovat proti diskriminaci a sociálnímu vyloučení;
- Věnovat patřičnou pozornost potřebám obyvatel města a poskytovat jim potřebné služby bez ohledu na jejich původ;
- Větší podpora ze strany města a více možností zapojení neziskového sektoru a občanské společnosti do procesu integrace CTZ;
- Nulová tolerance nenávistných graffiti a jiných nenávistných projevů a zločinů z nenávisti;
- Potřeba informační strategie a kampaně zaměřené na zvyšování informovanosti veřejnosti o přítomnosti CTZ a jejich pozitivnímu přínosu pro společnost;
- Integrace je vysoce individuální proces a potřeby jednotlivců by měly být zohledňovány rozličnými aktéry na poli integrace (představitelé města, neziskové organizace, podniky, atd.).

I.5 Evaluační procházky městem s dotazníky

Hlavním cílem tohoto participačního nástroje bylo zhodnocení silných a slabých stránek města v oblasti integrace. V období od května do července 2018 zorganizovali partneři projektu INTEGRA několik procházek, do kterých se zapojilo na **114 účastníků – Sofie (38), Praha (26), Rubano (17), Košice (23), Osijek (10)**.

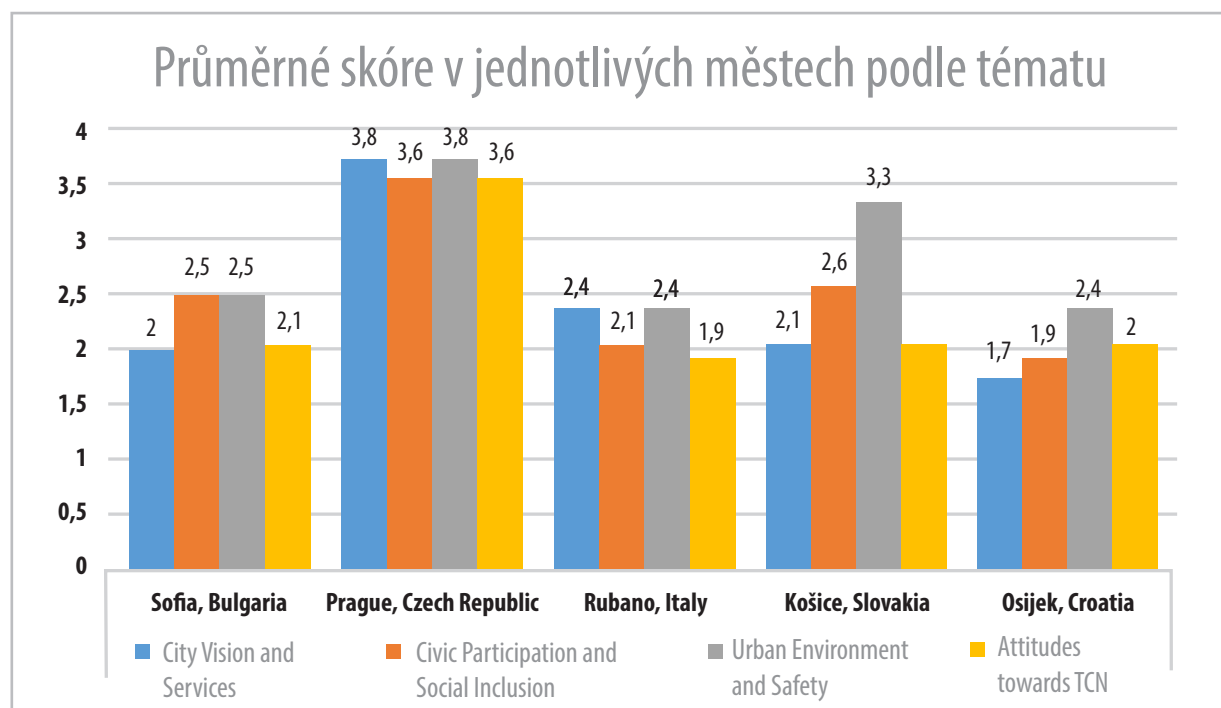
Mezi účastníky byli zástupci CTZ, města, městských částí, státních úřadů, neziskového sektoru, EU občanů, studentů, expertů pracujících v oblasti integrace, atd. Trasy jednotlivých procházek byly vybrány předem s ohledem na to, kde se scházejí, žijí a pracují migranti, či kde jsou jim poskytovány služby. V rámci procházek účastníci navštívili např. hlavní vlaková nádraží v Sofii, Praze či Košicích, odbory ministerstev, univerzitu v Sofii či univerzitní kampus v Košicích, tržnici v Sofii či vietnamské tržnice v Praze, Václavské náměstí, doby se sociálními byty, informační centra, kavárny, rekreační oblasti, místa setkávání různých komunit, atd.

Vyplňované dotazníky byly rozděleny do 4 základních oblastí:

- Vize a služby města pro CTZ;
- Občanská angažovanost a sociální inkluze CTZ a dalších migrantů;
- Prostředí města a pocit bezpečí;
- Postoj majority vůči CTZ a dalším migrantům.

Po obdržení instrukcí a práci ve skupinách byly dotazníky vyplňovány jednotlivě. Jednotlivé aspekty/položky dotazníku byly hodnoceny na stupnici od 1 do 5 (1 – nejhorší, 5 – nejlepší). Graf 4 znázorňuje průměrné skóre, které získaly jednotlivé tematické oblasti v 5 hodnocených městech. Následuje shrnutí hlavních závěrů a doporučení vytvořených na základě hodnocení účastníků a jejich dalších postřehů a nápadů k jednotlivým tématům.

Fig. 4 Průměrné skóre v jednotlivých městech podle tématu

Zdroj: Autoři

Vize a služby města

Skóre v této tematické oblasti se většinou pohybovala mezi 1,7 – 2,4 (s výjimkou Prahy s nejvyšším skóre 3,8). To ukazuje na množství nedostatků v oblasti integrace v rámci jednotlivých měst. Mnoho kritických komentářů účastníků koresponduje s výsledky fokusních skupin, které ukázaly na nedostatečnou snahu ze strany města vytvořit a realizovat integrační politiku na lokální úrovni. V mnohých případech není jasné, jaké jsou povinnosti a závazky státu a za co nesou zodpovědnost místní samosprávy.

Další komentáře účastníků poukázaly na potřebu zlepšit dostupné nástroje napomáhající k aktivnímu začlenění migrantů do společenského, ekonomického a politického života (včetně právní asistence, asistence při hledání práce, poskytování informací v různých jazycích, zapojení do rozhodovacích procesů, atd.). Ačkoliv všechna města disponují veřejným wifi, dostupného připojení k internetu není dostatečně využíváno ke komunikaci či k informování o potřebných/dostupných službách pro CTZ. Nedostatek informačních služeb pro CTZ a chybějící komunikační a informační strategie směrem k majoritní společnosti byly jedny z nejhůře hodnocených aspektů vůbec.

Dalšími problematickými aspekty, které byly identifikovány napříč hodnocenými městy, jsou: špatná dostupnost právních služeb, nedostatek informací v cizích jazycích, špatný přístup k bydlení a sociálním dávkám, chybějící označení ulic/budov v cizích jazycích, chybějící městem podporované iniciativy na podporu integrace, nedostatečné mapování služeb za účelem tvorby a poskytování služeb CTZ, nabídka kulturního vyžití, komunitní práce zaměřená na CTZ či realizovaná ve spolupráci s nimi.

Občanská angažovanost a sociální inkluze CTZ a dalších migrantů

Průměrná skóre v této tematické oblasti se pohybovala mezi 1,9 – 2,5 (nejvyšší skóre 3,6 měla Praha). Taková skóre ukazují na relativně nízkou kvalitu služeb a struktur, které by zajišťovaly inkluzi CTZ a jejich participaci ve společnosti. Komentáře a doporučení účastníků se týkala následujících témat:

- Neziskové organizace by měly být aktivnější v poskytování prostoru a realizaci aktivit a iniciativ pro CTZ;
- Média by se měla aktivně podílet na vytváření pozitivního obrazu CTZ a propagaci jejich přínosu pro společnost;
- Místní samosprávy by se měly zaměřit na získávání financí (diverzifikovat zdroje a využívat vedle národních finančních zdrojů i ty zahraniční) za účelem podpory kulturních akcí propagujících kulturu CTZ a dalších migrantů;
- Města/městské části by měly podporovat a vytvářet více příležitostí pro dobrovolnictví CTZ, pracovní/profesionální školení CTZ, atd.

Prostředí města a pocit bezpečí

Průměrná skóre v této tematické oblasti se pohybovala mezi 2,4 – 3,8. Většina respondentů označila hodnocená města za bezpečná. Navzdory tomu by se měla jednotlivá města zaměřit na zlepšování celkového prostředí ve městě, jenž s pocitem bezpečí úzce souvisí.

Kritické komentáře ze strany účastníků se týkaly především neadekvátní distribuce bezpečnostních opatření (bezpečnostní kamery, osvětlení, policejní hlídky, atd.) mezi centrálními částmi města a periferií. Městské čtvrti s opuštěnými budovami a zchátralou infrastrukturou jsou považovány za bezpečnostní riziko jak pro místní obyvatele tak pro CTZ. Kritickým oblastem není ze strany představitelů města věnována dostatečná pozornost.

Další sdílenou obavou napříč městy byl neadekvátní postoj ze strany města v oblasti nenávistných projevů a zločinů z nenávisti.

Účastníci dále upozornili na to, že jízdní řády MHD a další informace o regulaci dopravy by měly být přeloženy do angličtiny (v Praze tomu tak již je). Relativně velké množství respondentů nevědělo o práci města v oblasti zajišťování bezpečnosti, ani o množství veřejných financí určených na tento účel.

Postoje majority vůči CTZ a dalším migrantům

Průměrná skóre v této tematické oblasti se pohybovala mezi 1,9 – 2,1 (s výjimkou Prahy s nejvyšším skóre 3,6). Tato nízká skóre indikují, že jednotlivá města potřebují zapracovat na zvyšování objektivní informovanosti veřejnosti o přítomnosti CTZ.

Většina respondentů nevěděla o existujících mechanismech využívaných k mapování postoje veřejnosti vůči CTZ a dalším migrantům. Rozdíly v názorech na migraci a integraci napříč politickými stranami byly zmíněny jako bariéra v rozvoji integrační politiky města. Většina respondentů si myslí, že komunikační strategie města (publikace, webové stránky, tisková prohlášení, rozhovory, veřejná stanoviska, atd.) za účelem vytváření a propagace pozitivního obrazu migrantů (kteří jsou v současné chvíli vnímáni spíše negativně) je nedostatečná.

Doporučení:

- Města by měla vytvořit a využívat mechanismy pro sběr dat a informací o migraci a diverzitě na lokální úrovni;
- Negativní postoje vůči CTZ a dalším migrantům by neměly být brány na lehkou váhu a mělo by se proti nim různými prostředky bojovat (vzdělávání, zvyšování informovanosti, trestní odpovědnost atd.);
- Aktivitu směřující k vytváření sdílené identity a komunitní soudržnosti pro všechny obyvatele města jsou sporadické a nedostatečné;
- K zajištění úspěšné integrace CTZ je zapotřebí adekvátně financovaná a konsistentní integrační politika města/městských částí;
- Je zapotřebí vytvořit lepší systém sociálního zabezpečení;
- Je zapotřebí vytvořit/využívat existující komunikační kanály za účelem vytváření pozitivního obrazu migrantů;
- Je zapotřebí spolupráce mezi představiteli města, neziskovým sektorem a dalšími institucemi a aktéry na poli integrace;
- Modely a příklady úspěšné integrace by měly být podporovány a měla by o nich být informována široká veřejnost.

ČÁST II. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Realizovaná hodnocení odrážejí dynamiku nedávných migračních toků do jednotlivých zemí a měst. Všechna hodnocená města jsou (z historického hlediska) tradičně multikulturní a všechna již podnikla určité pozitivní kroky a opatření k zajištění úspěšné integrace CTZ. Ačkoli se situace v jednotlivých městech liší, dá se očekávat, že počty migrantů v nich budou v blízké i vzdálenější budoucnosti shodně narůstat v důsledku ekonomického a politického vývoje. Z geopolitického hlediska se bude budoucnost jednotlivých zemí a měst odvíjet od celkového objemu migrace do Evropy. Migrace s velkou pravděpodobností ovlivní demografické složení Evropy vzhledem ke stárnoucí populaci a nedostatku pracovních sil – import pracovní síly ze

třetích zemí může potenciálně vyvážit tyto negativní společenské trendy. Je proto v zájmu jednotlivých států a měst, aby implementovala politiku, která jim umožní úspěšně zvládnout proces imigrace a integrace CTZ tak, aby využily všech výhod kulturně rozmanité pracovní síly a zároveň zajistily stabilní vývoj společnosti a jednotlivých komunit.

Zde jsou shrnuty hlavní závěry a doporučení pro představitele měst dle jednotlivých témat:

VIZE A SLUŽBY MĚSTA

- **Města by měla vytvořit strategii (strategické materiály) integrace CTZ**

Většina měst (s výjimkou Prahy) potřebuje vytvořit strategii pro integraci CTZ na lokální úrovni. Tato strategie by měla být průběžně evaluována a updatována dle aktuálních potřeb CTZ. Za účelem vytvoření kvalitní strategie by měla jednotlivá města mapovat přítomnost cizinců na svém území, vést databázi s aktuálními statistikami o CTZ dle země původu, věku, vzdělání, profesních dovedností, atd. Politiku integrace je zapotřebí lépe koordinovat na vládní úrovni a zároveň delegovat více pravomocí na místní samosprávy.

- **Města/městské části by měly navýšit kapacitu lokálních úřadů a institucí**

Jednotlivá města/městské části potřebují navýšit administrativní kapacitu městských úřadů za účelem vytvoření dlouhodobé průřezové integrační politiky, v souladu s evropskými regulacemi a strategickými prioritami. Zvyšování kapacity městských úřadů, dovedností a znalostí, vedoucích k zajištění úspěšné implementace zvolené integrační strategie, je jedním z klíčových úkolů jednotlivých měst. Sdílení dobré praxe a inspirace zkušenostmi z jiných evropských měst zároveň povede ke zvýšení know-how a motivace místních úřadů.

- **Spolupráce se všemi aktéry je klíčem k efektivnímu procesu integrace**

Proces integrace má mnoho aspektů, a proto by měla města/městské části spolupracovat se všemi relevantními aktéry (národní instituce včetně ministerstev, agentury, zaměstnavatelé a podniky, školy, atd.) tak, aby byla lokální integrační politika v souladu s národními prioritami a aby bylo efektivně využito všech dostupných zdrojů. Města/městské části by měly dále využívat expertizy neziskových organizací i potenciálu užší spolupráce s občanskou společností.

- **Komunikační strategie a podpora informovanosti**

Hodnocení měst poukázalo na chybějící informační a komunikační strategii a další opatření zaměřená na 1) poskytování informací CTZ o všech aspektech integračního procesu (právní, ekonomický, sociální, kulturní, atd.) a 2) pěstování interkulturní citlivosti, vytváření prostoru pro interkulturní dialog, zvyšování povědomí občanů o otázkách migrace a jejich příprava na život ve stále multikulturnějším prostředí.

Města by měla zřídit tzv. centra prvního kontaktu/one-stop shops, která by sloužila jako místo poskytování všech základních služeb pro CTZ (právní poradenství, sociální poradenství, jazykové kurzy, odborné kurzy/školení, atd.).

Po příklady Prahy by měla jednotlivá města vytvořit webový portál za účelem zefektivnění poskytování informací CTZ. Za tímto účelem by mohla města spolupracovat s IT firmami, zaměstnavateli, neziskovými organizacemi, nemocnicemi, univerzitami, atd.

- **Mezi témata/oblasti, na kterých je zapotřebí pracovat patří jazykové kurzy, zaměstnanost, bydlení a bezpečnost ve městě**

Součástí procesu integrace by měly být následující prvky:

- Jazykové kurzy;
- Informační a poradenské služby (právní poradenství, sociální poradenství – zaměstnání, bydlení, atd.);
- Přístup k zaměstnání, ke vzdělání, odborným kurzům/školením, atd.
- Zajištění bezpečného prostředí ve městě a eliminace diskriminačních praktik.

- **Podpora přístupu dětí migrantů ke vzdělání**

Mnoho výzkumů/zpráv zdůrazňuje důležitost podpory dětí CTZ v přístupu ke vzdělání. Na Slovensku vyvíjejí určitou iniciativu jednotliví učitelé, většině škol ale chybí základní know-how i metodologická a další podpora od národních institucí v oblasti vzdělávání dětí s odlišným materským jazykem.

OBČANSKÁ ANGAŽOVANOST A SOCIÁLNÍ INKLUZE

Nevládní neziskové organizace představují důležitý zdroj know-how v oblasti integrace CTZ. Jejich potenciál však často není plně využíván lokálními úřady. V této oblasti byla formulována následující doporučení:

- **Měly by být vytvořeny mechanismy zapojení neziskových organizací** do všech stádií tvorby a implementace integrační politiky ve městě;
- **Měl by být kladen důraz na dostatečnou finanční podporu organizací pracujících s CTZ**, za účelem zvýšení jejich kapacity poskytovat vysoce kvalitní služby cílové skupině. Lepší využití EU fondů a městských rozpočtů by mohlo zajistit podporu malým i větším iniciativám;
- **Je zapotřebí vytvářet sítě mezi jednotlivými aktéry**, včetně neziskových organizací, zaměstnavatelů a podniků, zdravotnických pracovníků, učitelů, atd. tak, aby byla zajištěna efektivní integrace CTZ do ekonomického i společenského života měst;
- Ačkoliv většina měst organizuje **kulturní události se zapojením CTZ**, hodnocení ukázalo, že je zapotřebí **systematičtějšího přístupu** k zajištění interkulturní výměny, včetně grantové podpory komunitních iniciativ CTZ;
- **Média by měla být více využívána ke zvyšování informovanosti veřejnosti o otázkách migrace a pozitivního přínosu CTZ pro společnost.**

PROSTŘEDÍ MĚSTA A POCIT BEZPEČÍ

Na základě výsledků hodnocení jsou hodnocená města vnímána jako bezpečná, jak pro majoritu, tak pro komunity CTZ. Potenciálně problematickými se ale mohou stát oblasti, kam se stěhuje více a více migrantů, v důsledku čehož mají původní obyvatelé tendenci se vystěhovávat. K tomuto tématu byla formulována následující doporučení:

- **Zlepšení infrastruktury a zvýšení přítomnosti policie ve všech městských částech;**
- **Zajištění označení veřejných budov, prostranství a dalších důležitých míst v cizích jazycích;**
- **Asistenční programy pro CTZ v oblasti bydlení.**
Hodnocení ukázala, že místní (zástupci majority) často nejsou ochotni pronajmou cizincům dům/byt. Města by proto měla ve spolupráci se zaměstnavateli a soukromým sektorem vytvořit „ubytovací plány“ za účelem uspokojení potřeb migrantů souvisejících s bydlením.

POSTOJE VŮČI CTZ A DALŠÍM MIGRANTŮM

Negativní postoje, předsudky a xenofobie vůči migrantům představují značné bariéry úspěšné integrace CTZ. V tomto ohledu by se měla jednotlivá města zaměřit na následující aspekty:

- **Pěstování kultury tolerance a interkulturní citlivosti.** Místní úřady a neziskové organizace by měly investovat do zvyšování informovanosti a kultivace prostředí vyznačujícího se otevřeností a respektem k lidským právům.
- **Municipality by měly vytvořit komunikační strategii jako nástroj boje s nenávistnými projevy vůči migrantům.** Otevření kulturních center organizujících interkulturní události, workshopy, výstavy a kampaně upozorňující na výhody integrace mohou přispět k lepšímu vnímání přítomnosti CTZ ve městě.
- **Zapojení mladých lidí z majoritní společnosti i z komunit migrantů, kteří by se mohli stát dobrými vzory pro ostatní.** Města/městské části by se měly zaměřit na rozvoj tzv. „peer support“ (vzájemná podpora mezi vrstevníky) a podpořit práci dobrovolníků, kteří by jako mentoři pomáhali dětem CTZ či celým rodinám s integrací do místní komunity/společnosti.
- **Lepší využití nových technologií pro zajištění informovanosti a zvyšování povědomí široké veřejnosti o otázkách migrace a integrace.** Města by měla následovat příkladu Prahy a spustit online platformu (web, FB) a mobilní aplikaci, která by zajistila výměnu informací a komunikaci mezi CTZ a lokálními veřejnými institucemi zodpovědnými za integraci.
- **Rozvoj mechanismů, které by mapovaly postoje a vnímání CTZ širokou veřejností.** Data tohoto typu jsou důležitá pro rozvoj politiky/strategie města a vytváření prostředí a kultury, která nepřipouští nenávistné projevy či zločiny z nenávisti proti CTZ.

ČÁST III. PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

BULHARSKO

Návod jak pracovat s uprchlíky a migranty pro místní samosprávy

Tato příručka, která byla vytvořena bulharským Červeným křížem¹⁵, má za cíl poskytnout informace a návod jednotlivým městům/městským částem, jak postupovat při procesu integrace držitelů mezinárodní ochrany (MO). Návod poskytuje praktické instrukce týkající se přípravy a implementace tzv. integrační smlouvy mezi danou městskou částí/městem a držitelem MO. V dokumentu jsou shrnuty základní povinnosti jednotlivých aktérů (včetně jednotlivých kroků pro městské úředníky, kteří by měli zajistit držitelům MO přístup k sociální a zdravotní péči či pomoc s integrací na trh práce). Příručka je v Bulharštině, je určena městským úřadům/úředníkům a má doporučující charakter.

<https://ec.europa.eu/migrant-integration/library/doc/handbook-on-refugee-integration-in-bulgarian-municipalities>

Magisterský obor Sociální práce s uprchlíky a migranty

Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského představila nový magisterský studijní obor Sociální práce s uprchlíky a migranty. Jedná se o první obor tohoto typu v Bulharsku a nabízí ho Pedagogická fakulta ve spolupráci s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Hlavním cílem tohoto programu je vyškolení specialisty pro práci s uprchlíky a migranty v oblasti bydlení, zdravotní péče, vzdělání, socio-kulturní orientace, psychologické podpory, apod..

CHORVATSKO

Dobrovolnické centrum Osijek (VCOS)

Zdroj: Dobrovolnické centrum Osijek (www.vcos.hr)

Dobrovolnické centrum Osijek má zkušenosti s realizací dobrovolnických programů v období uprchlické krize a později s organizací aktivit pro rodiny žadatelů o azyl, děti, staré lidi, postižené i nezletilé bez doprovodu žijící v přijímacích (a pobytových) střediscích. Dobrovolníci se snaží zajistit migrantům a uprchlíkům důstojnější podmínky tím, že pro ně realizují množství společenských aktivit zaměřených na vzdělání či socializaci malých dětí, podporují také děti při studiu na základních školách, ženy migrantky,

¹⁵ Наръчник за интегриране на лица с предоставено убежище или международна закрила в общините, Bulgarian Red Cross, 2017.

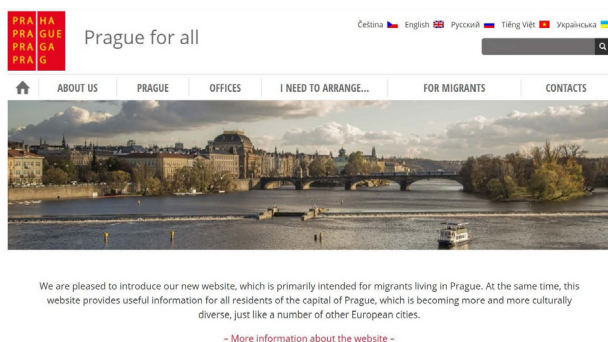
vytvářejí prostor pro vzájemné setkávání v rámci komunity a zaměřují se také na socio-kulturní orientaci. Od roku 2015 navíc dobrovolnické centrum, podpořené CARE International, významným způsobem přispívá k distribuci humanitární pomoci.

V současné chvíli organizuje dobrovolnické centrum podpůrné aktivity pro nezletilé migranty bez doprovodu, ubytované v Home for Children and Youth v Osijeku (Domov pro děti a mládež), a migranty a uprchlíky ubytované v azylovém středisku v Kutině (Asylum Seeker Centre in Kutina). Dobrovolníci organizují sportovní aktivity, workshopy a další aktivity směřující ke vzájemné interakci ve společnosti (ve spolupráci s relevantními aktéry – Ministerstvo vnitra, Centrum pro sociální zabezpečení, Home for Children and Youth, Červený kříž). Dobrovolníci hrají významnou roli při zprostředkování kontaktu mezi místní komunitou a mladými uprchlíky, což je důležitým předpokladem jejich úspěšné integrace. Vzhledem ke zranitelnosti nezletilých bez doprovodu se dobrovolníci snaží o individuální přístup a spolupracují s dalšími relevantními aktéry tak, aby poskytli mladým migrantům komplexní a kvalitní péči a podporu, a zajistili tak co nejlhůžší průběh jejich integrace do společnosti.

Kromě práce s uprchlíky je dobrovolnické centrum zapojené do sítě chorvatských a evropských neziskových organizací pracujících s uprchlíky, především těch, kteří se zaměřují na kvalitní dobrovolnické programy.

ČESKÁ REPUBLIKA

Webová stránka města Prahy a mobilní aplikace

Město Praha disponuje webem Praha, metropole všech (www.prahametropolevsech.eu), který byl vytvořen speciálně pro cizince žijící v Praze za účelem zvýšení jejich informovanosti o základních službách poskytovaných veřejnými institucemi, o fungování úřadů, neziskových organizací poskytujících služby cizincům, o konaných kulturních událostech, atd. Za účelem efektivnější komunikace mezi městem a cizinci Praha dále podpořila vznik mobilní aplikace Prager, která poskytuje praktické

informace o životě v Praze. Mimo to vznikla také informační brožura „V Praze jsme doma“, která poskytuje základní informace především pro nově příchozí cizince.

Interkulturní služby a pomoc s adaptací dětí migrantů do českých škol

Neziskový sektor poskytuje cizincům, kteří ještě nemluví česky, interkulturní služby, které jim pomáhají s orientací v nové společnosti či komunikací s úřady a dalšími institucemi, a představují tak důležitý most mezi cizinci a městem. Některé tyto služby jsou financované samotným magistrátem, většina interkulturních služeb je v současné chvíli poskytována Integrovaným centrem Praha.

Za účelem zlepšení a urychlení adaptace/integrace dětí migrantů do českého školství město Praha (ve spolupráci s vybranými školami) systematicky a finančně podporuje poskytování hodin češtiny speciálně pro tyto děti.

ITÁLIE

SPRAR - Systém ochrany pro žadatele o azyl a uprchlíky

Zákon 189/2002 představil SPRAR – Systém ochrany pro žadatele o azyl a uprchlíky. SPRAR spadá pod Ministerstvo vnitra a jedná se o síť lokálních institucí financovaných z Národního fondu pro azylovou politiku a služby, které implementují projekty zaměřené na pomoc pro tzv. „nucené migranty“, kteří byli z různých důvodů nuceni opustit svou vlast¹⁶. Hlavním cílem SPRAR je poskytnout jedincům ochranu a podporu při ekonomické a sociální integraci skrze individualizované programy. SPRAR není jen o distribuci jídla a ubytovacích služeb. SPRAR poskytuje žadatelům o azyl a uprchlíkům oblečení a kapesné, zajišťuje jazykovou a kulturní mediaci, jazykové kurzy, podporu a přístup ke službám, odborné kurzy/školení, psychosociální a právní poradenství, atd. K červenci 2018 bylo v rámci SPRAR celkem dotováno 877 projektů - 681 "běžných" projektů pro dospělé, 144 pro nezletilé bez doprovodu, 52 pro lidi s mentálním onemocněním či postižením. Do projektů se zapojilo 754 lokálních úřadů: 653 měst/městských částí, 19 provincií, 28 volných sdružení obcí, 54 dalších aktérů. Celkem bylo do projektu zapojeno na 1 200 měst a 35 881 žadatelů o MO/uprchlíků (včetně 3 500 nezletilých bez doprovodu a 734 lidí s psychickým onemocněním či postižením).

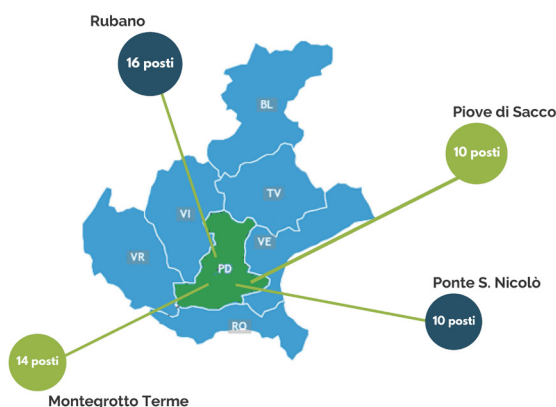

Zdroj: <https://www.sprar.it/progetti-territoriali-3>

Na základě nedávného výnosu kanceláře ministra vnitra ze 4.9.2018, došlo k úpravě cílové skupiny projektů SPRAR - projekt nově nese název: Systém ochrany pro držitele MO a nezletilé migranty bez doprovodu. Žadatelé o MO tedy nově nedosáhnou na služby poskytované a financované v rámci SPRAR.

SPRAR v Rubanu

Rubano je jedním z partnerů SPRAR realizovaném ve Venetu (spolu s Piove di Sacco, Ponte San Nicolò, Montegrotto Terme). Aktivita v této oblasti jsou podporovány a implementovány sítí občanských sdružení: Cooperative Città Solare, Cooperative Nuovo Villaggio, Migranti Onlus, Cooperative Porto Alegre. Tento projekt proběhl od srpna 2016 do prosince 2017 a pomohl 50 dospělým jedincům z řad žadatelů o azyl a uprchlíků.

Partneři projektu SPRAR v oblasti

Partneři projektu INTEGRA navštívili ubytovací středisko SPRAR v rámci setkání týmu projektu, které se uskutečnilo 30. května – 1. června 2018.

16 <https://www.sprar.it/english>

SLOVENSKO

Festival Rozmanitost

RŮZMANITOST

Kreativní průmysl má v Košicích dlouhou tradici. Rozhodnutím mezinárodní výběrové komise a po schválení projektu Interface 2013, získalo město prestižní titul „Evropské hlavní město kultury v roce 2013“. Zásadní změna nastala na konci roku 2013, kdy město Košice založilo příspěvkovou organizaci K 13 – Košické kulturní centrum.

Autor: Tibor Czitó

K 13 je hlavním organizátorem festivalu Rozmanitost. Skrze různé druhy umění představuje festival příběhy lidí z nejrozmanitějších menšin i lidí nacházejících se na pomyslném okraji společnosti. Účastníci festivalu se vydávají na cestu do neznáma, do nového prostředí mimo jejich komfortní zónu a poznávají každodenní radosti i starosti příslušníků těchto menšin. Skrze hudbu, tanec, divadlo, živou knihovnu, vernisáže, filmové projekce a další umělecké formy se účastníci seznamují s jejich zvyklostmi, hodnotami a náhledem na život. Cílem festivalu

je přispět k vzájemnému porozumění a úctě k jinakosti a zvýšit toleranci ve společnosti. Vyvrcholením festivalu je potom Polévkový festival.

Polévkový festival představuje národnostní a kulturní všehochuť, která se v Košicích nachází. Větší či menší menšiny žijící v Košicích zde představí to nejlepší ze své kultury, svoji kuchyni – konkrétně polévku. Hlavní myšlenkou festivalu je prezentovat košickou národní a kulturní rozmanitost, odstraňvat bariéry, které vznikají mezi lidmi různých skupin a etnik, podpořit toleranci a přispět ke vzájemnému dialogu. V tomto roce připravily týmy 43 polévek (festivalu se zúčastnily týmy např. z Íránu, Ukrajiny, Turecka, Mongolska, Karibiku, Francie, Polska, Portugalska či Bulharska). Vstup na festival je zdarma. Festival Rozmanitost (včetně Polévkového festivalu) patří k oblíbeným událostem. Koná se každý rok na začátku října (<https://vymenniky.sk/festival/festival-rozmanitost/>).

Integrace cizinců z třetích zemí skrze
partnerství na úrovni měst - **INTEGRA**

SOUHRNNÉ HODNOCENÍ MĚST V OBLASTI INTEGRACE

Sofie (Bulharsko), Osijek (Chorvatsko), Praha (Česká
republika), Rubano (Itálie), Košice (Slovensko)

Tento projekt byl financován
Evropským fondem pro
azyl, migraci a integraci

sofia
development
association

 RiskMonitor